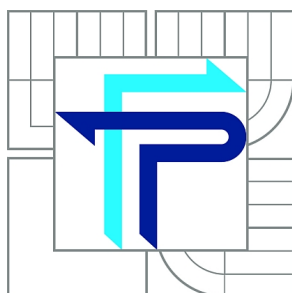

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV FINANCÍ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF FINANCES

KOMPARACE DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V ČESKÉ REPUBLICE A ŠVÝCARSKU

COMPARASION OF PERSONAL INCOME TAX IN THE CZECH REPUBLIC AND SWITZERLAND

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

JANA ŠNAJNAROVÁ

VEDOUcí PRÁCE
SUPERVISOR

JUDr. Ing. JAN KOPŘIVA, Ph.D.

BRNO 2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Šnajnarová Jana

Účetnictví a daně (6202R049)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává bakalářskou práci s názvem:

Komparace daně z příjmů fyzických osob v České republice a Švýcarsku

v anglickém jazyce:

Comparasion of Personal Income Tax in the Czech Republic and Switzerland

Pokyny pro vypracování:

Úvod

Cíle práce, metody a postupy zpracování

Teoretická východiska práce

Analýza současného stavu

Vlastní návrhy řešení

Závěr

Seznam použité literatury

Přílohy

Seznam odborné literatury:

DVOŘÁKOVÁ, V. Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2013/2014. Praha: Linde Praha, 2013. 327 s. ISBN 978-80-7201-916-8.

KUBÁTOVÁ, K. Daňová teorie a politika. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. 275 s. ISBN 978-80-7357-574-8.

LÁCHOVÁ, L. Daňové systémy v globálním světě. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007. 271 s. ISBN 978-80-7357-320-1.

MARKOVÁ, H. Daňové zákony: Úplná znění platná k 1. 1. 2014. 23. vyd. Praha: GRADA, 2014. 272 s. ISBN 978-80-247-5171-9.

VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. Daňový systém ČR 2014. 12. vyd. Praha: 1. VOX, 2014. 391 s. ISBN 978-80-87480-23-6.

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Ing. Jan Kopřiva, Ph.D.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2015/2016.

L.S.

prof. Ing. Mária Režňáková, CSc.
Ředitel ústavu

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
Děkan fakulty

V Brně, dne 30.11.2015

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá srovnáním daně z příjmů fyzických osob v České republice a ve Švýcarsku. Hlavním cílem je poukázat na rozdíly těchto dvou daňových systémů. V teoretické části jsou objasněny základní pojmy týkající se daně z příjmů fyzických osob, ale i daní všeobecně obou zemí. V praktické části jsou pak teoretické znalosti uplatněny na modelových příkladech.

Abstract

The bachelor thesis deals with the comparison of tax on personal income in the Czech Republic and Switzerland. The main objective is to highlight the differences of the two tax systems. The theoretical part explains the basic concepts relating to taxes on income of individuals, but also taxes generally two countries. In the practical part are the theoretical knowledge applied to model examples.

Klíčová slova

Daň, daňový systém, daň z příjmů fyzických osob, komparace, Česká republika, Švýcarsko

Keywords

Tax, tax system, tax on personal income, comparasion, Czech Republic, Switzerland

Bibliografická citace

ŠNAJNAROVÁ, J. *Komparace daně z příjmů fyzických osob v České republice a Švýcarsku*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2016. 84 s.
Vedoucí bakalářské práce JUDr. Ing. Jan Kopřiva, Ph.D..

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 21. ledna 2016

.....

podpis studenta

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Ing. Janu Kopřivovi, Ph. D. za cenné rady, připomínky a ochotu při zpracování mé bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD	11
CÍLE PRÁCE, METODY A POSTUPY ZPRACOVÁNÍ	12
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA	13
Pojem daň	13
Funkce daní	13
Dělení daní	14
Konstrukční prvky	14
2 DAŇOVÝ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY	16
2.1 Daň z příjmů fyzických osob	18
Poplatníci	18
Předmět daně	18
Osvobození od daně	19
Základ daně	19
Příjmy ze závislé činnosti	20
Příjmy ze samostatné činnosti	21
Příjmy z kapitálového majetku	22
Příjmy z nájmu	22
Ostatní příjmy	22
Nezdanitelné části základu daně	23
Sazba daně	23
Odčitatelné položky	24
Slevy na dani	24
Výpočet daně	25
Daňové přiznání	26
Sociální pojištění	26

3	DAŇOVÝ SYSTÉM ŠVÝCARSKA	28
3.1	Daň z příjmů fyzických osob	31
3.1.1	Federální úroveň	31
	Poplatníci	31
	Předmět daně.....	32
	Osvobození od daně.....	32
	Odčitatelné položky	32
	Základ daně.....	33
	Sazba daně	33
	Daňové přiznání	34
	Manželé/rodina	34
3.1.2	Kantonální úroveň.....	35
3.1.3	Sociální pojištění.....	36
3.1.4	Zdravotní pojištění.....	38
4	ANALYTICKÁ ČÁST	39
4.1	Česká republika.....	40
4.1.1	Svobodný poplatník	40
4.1.2	Manželé bez dětí	41
4.1.3	Manželé se dvěma dětmi, manželka bez zdanitelných příjmů.....	41
4.2	Švýcarsko	42
4.2.1	Výpočet roční čisté mzdy	43
4.2.2	Svobodný poplatník	44
	Kanton Bern	44
	Kanton Schwyz	46
4.2.3	Manželé.....	48
	Kanton Bern	48

Kanton Schwyz	50
4.2.4 Manželé se dvěma dětmi.....	51
Kanton Bern	52
Kanton Schwyz	53
4.3 Výsledky	55
5 ZHODNOCENÍ	57
ZÁVĚR	59
Seznam použitých zdrojů.....	61
Seznam použitých zkratk	64
Seznam tabulek a grafů.....	65
Seznam obrázků	66
Seznam příloh	67

ÚVOD

Vznik daní je datován již do doby, kdy vznikly peníze a následně daně procházely obrovským vývojem. V počátcích se daně vybíraly v naturáliích, ale postupně se vyvíjely do peněžní podoby, jak je známe i dnes a týkají se snad každého z nás. Daně také tvoří důležitou součást státu, jelikož tvoří největší část příjmů státního rozpočtu.

Bakalářská práce je zaměřena na daň z příjmů fyzických osob v České republice a ve Švýcarsku a vzájemné srovnání těchto dvou odlišných daňových systémů. Důvodů pro volbu právě Švýcarska pro porovnání daňových systémů je hned několik. Například fakt, že jako jediná země střední Evropy není členem Evropské unie, dále třeba pro specifické znaky této země, jako jsou čtyři úřední jazyky, zvláštní politický systém nebo specifický daňový systém. Daňový systém Švýcarska je velmi odlišný oproti daňovému systému České republiky. Největší odlišností je vybírání daní ve Švýcarsku na třech úrovních, na federální, kantonální a obecní úrovni. Každý kanton má svoji vlastní ústavu, zákonodárnou a soudní moc i vlastní vládní strukturu. A právě díky této kantonální decentralizaci jsou výrazné rozdíly ve zdanění fyzických osob i v rámci kantonálního srovnání. Tedy dva poplatníci se stejným příjmem, žijící v odlišných kantonech, mohou odvádět i několikanásobně odlišnou daň.

Bakalářská práce je rozdělena do několika částí. První část bakalářské práce je věnována vysvětlením základních pojmů týkajících se daní. V další části se věnuje popisu daňových systémů České republiky a Švýcarska a teoretickému popisu postupů při výpočtu daňové povinnosti. Ve třetí části je pak práce věnována praktickému využití teoretických poznatků z předešlých částí na modelových situacích a následné srovnání daňového zatížení porovnávaných států. Pro názornější porovnání byly vybrány tři modelové situace: svobodný poplatník, manželé a manželé se dvěma dětmi. Při výpočtech daňové povinnosti ve Švýcarsku byly vybrány dva kantony Bern a Schwyz z důvodu odlišného zdanění. V poslední části práce jsou podány návrhy na zlepšení daňového systému České republiky.

CÍLE PRÁCE, METODY A POSTUPY ZPRACOVÁNÍ

Cílem bakalářské práce je porovnání daňových systémů České republiky a Švýcarska. Vzhledem k rozsáhlosti této problematiky je blíže práce zaměřena na porovnání daně z příjmů fyzických osob těchto dvou zemí. Dílčím cílem je na modelových příkladech identifikovat, který z těchto dvou daňových systémů je pro poplatníka výhodnější, a případně navrhnout změny pro zlepšení daňového systému České republiky. Teoretická část bakalářské práce byla vypracována na základě studia odborné literatury a internetových zdrojů. V práci je jako hlavní metoda používána komparace a dále například analýza.

V bakalářské práci byla použita jako hlavní metoda metoda komparace, jelikož je srovnání zdanění fyzických osob v České republice a ve Švýcarsku hlavním cílem práce. Tato metoda byla použita zejména v praktické části práce. Další použitou metodou je analýza, při které se zkoumaný problém rozdělí na několik dílčích částí. Tato metoda byla použita zejména v části teoretické.

1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

Tato část bakalářské práce je zaměřena na vysvětlení základních pojmů z daňové teorie a dále pak na základní popis daňových systémů České republiky a Švýcarska.

Pojem daň

V odborné literatuře se můžeme setkat s mnoha různými definicemi pojmu daň a mezi ty nejpoužívanější patří tato:

„Daň je povinná, zákonem uložená platba, která plyne do státního rozpočtu. Je nenávratná, neekvivalentní a zpravidla neúčelová.“¹

„Daň se pravidelně opakuje v časových intervalech (např. každoroční placení daně z příjmů) nebo je nepravidelná a platí se za určitých okolností (např. při každém převodu nemovitosti).“²

Nenávratnost daně znamená, že po zaplacení daně poplatníkovi nevzniká žádný konkrétní nárok. Neekvivalentnost znamená, že poplatník nemá žádný vztah k tomu, do jaké výše se bude daň podílet na výdajích veřejných rozpočtů. A to, že je daň neúčelová, znamená, že nikdo z poplatníků neví, k jakému financování bude daň využita.

Funkce daní

Daně mají několik funkcí, mezi nejdůležitější patří například:

- fiskální funkce,
- alokační funkce,
- redistribuční funkce a
- stabilizační funkce.

Fiskální funkce je primární a zároveň nejstarší funkcí daní a znamená, že daně naplňují veřejný rozpočet a z něj jsou následně financovány veřejné výdaje³. Alokační funkce

¹ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*, str. 9.

² KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*, str. 16.

³ VOLKÁNOVÁ, Z. KLAZAR, S. *Daně, daňová politika a teorie*, str. 11

představuje rozdělování finančních prostředků podle potřeby tam, kde je prostředků málo a naopak odebírání tam, kde je jich nadbytek. Redistribuční funkce přerozděluje část důchodů a bohatství od bohatších k chudším jedincům. Prostřednictvím stabilizační funkce se zmírňují výkyvy v ekonomice⁴.

Dělení daní

Daně se třídí podle různých hledisek. Mezi nejčastější třídění patří rozdělení na přímé a nepřímé daně. Přímé daně nejsou převáděny na jiný subjekt a poplatník je odvádí ze svého důchodu. Jedná se například o daně z příjmů a majetkové daně. Subjektem přímých daní je poplatník. Nepřímé daně se naopak na jiný subjekt převádí prostřednictvím zvýšením ceny. Mezi nepřímé daně patří daně ze spotřeby, daň z přidané hodnoty a cla. Subjektem daní nepřímých je poplatník, který ji platí prostřednictvím vyšší ceny, a plátce, který ji platí prostřednictvím finančního úřadu. Dalším členěním je například rozdělení daní podle objektu, na který jsou uloženy. Podle tohoto hlediska se daně dělí na daně z příjmů, ze spotřeby a z majetku⁵.

Konstrukční prvky

Mezi základní konstrukční prvky daně patří zejména:

daňový subjekt,

- předmět daně,
- osvobození od daně,
- základ daně a zdaňovací období,
- odpočty od základu daně,
- sazba daně,
- slevy na dani⁶.

Daňovým subjektem může být fyzická nebo právnická osoba, která je podle zákona povinna strpět, odvádět nebo platit daň. Daňové subjekty se dále dělí na poplatníky a

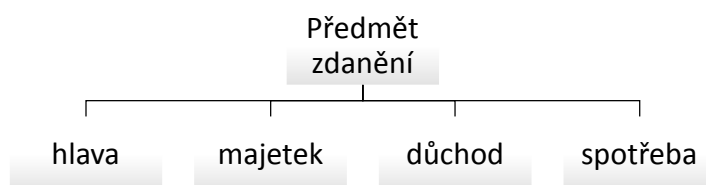
⁴ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*, str. 10.

⁵ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*, str. 20.

⁶ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*, str. 13.

plátce. Poplatník je obecně nositelem daňového břemene a právě jeho majetek nebo příjem je podroben dani. Plátce je povinen odvádět daň vybranou od jiných subjektů obsaženou v ceně zboží či služeb.

Předmět daně vymezuje veličinu, ze které je daň vybírána, a obecně se dělí do čtyř skupin.

Obr. č. 1: Dělení předmětu zdanění

(zdroj: VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*, str. 16)

Osvobození od daně představuje část předmětu daně, ze kterého není vybírána daň.

Základ daně je předmět daně, který je vyjádřen v měřitelných jednotkách, a to buď ve fyzikálních jednotkách, nebo v hodnotovém vyjádření.

Zdaňovací období je pravidelné období, za které je daň vybírána. Různé daně mohou mít odlišné zdaňovací období, nejčastějším zdaňovacím obdobím je kalendářní rok.

Odpočty od základu daně se uplatňují zejména u daní z příjmů a dělí se dále na standardní a nestandardní odpočty. Standardní představují předem stanovenou částku nebo procentuální část základu daně. Naopak nestandardní nejsou vyjádřeny pevnou částkou, ale uplatňují se v prokazatelně vynaložené výši, která může být limitována.

Sazba daně představuje algoritmus, podle kterého se ze základu daně stanoví částka daně.

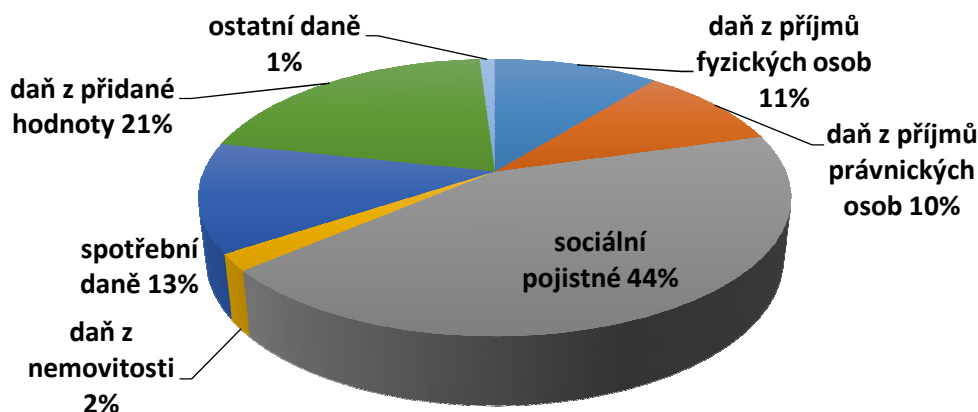
Sleva na dani představuje částku, o kterou je snížena vypočtená daň⁷.

⁷ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*, str. 14-30.

2 DAŇOVÝ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY

„Daňový systém je souhrn všech daní, které se na daném území, zpravidla státním, vybírají. Daňový systém zahrnuje rovněž vztahy mezi jednotlivými daněmi a pravidla, podle kterých se daně vybírají.“⁸

Existuje několik podmínek, které by měl dobrý daňový systém splňovat. Mezi ně patří například zabezpečení dostatečného daňového výnosu, daňová spravedlnost, daňová efektivnost, jednoduchost a srozumitelnost, pružnost a další⁹. Daňový systém zemí charakterizuje například popis daňového mixu, který poukazuje na to, jakému typu daní dává stát přednost a naopak, které potlačuje.

Graf č. 1: Daňový mix České republiky v roce 2014

(Zdroj: Vlastní zpracování dle OECD REVENUE STATISTICS. *Revenue Statistics 2014 – Czech Republic*. [online] 2014 [cit. 25.2.2015]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/ctp/tax-policy/revenue-statistics-and-consumption-tax-trends-2014-czech-republic.pdf>)

Z uvedeného grafu je patrné, že největší podíl příjmů plynoucích do státního rozpočtu má sociální pojistné a daň z přidané hodnoty. Daně z příjmů, fyzických a právnických osob, jsou v souhrnu třetím nejdůležitějším rozpočtovým příjmem České republiky.

V následujícím grafu je znázorněn vývoj podílu daně z příjmu fyzických osob na celkových daňových příjmech České republiky v letech 2007 – 2012. Z tohoto grafu je

⁸ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*, str. 49.

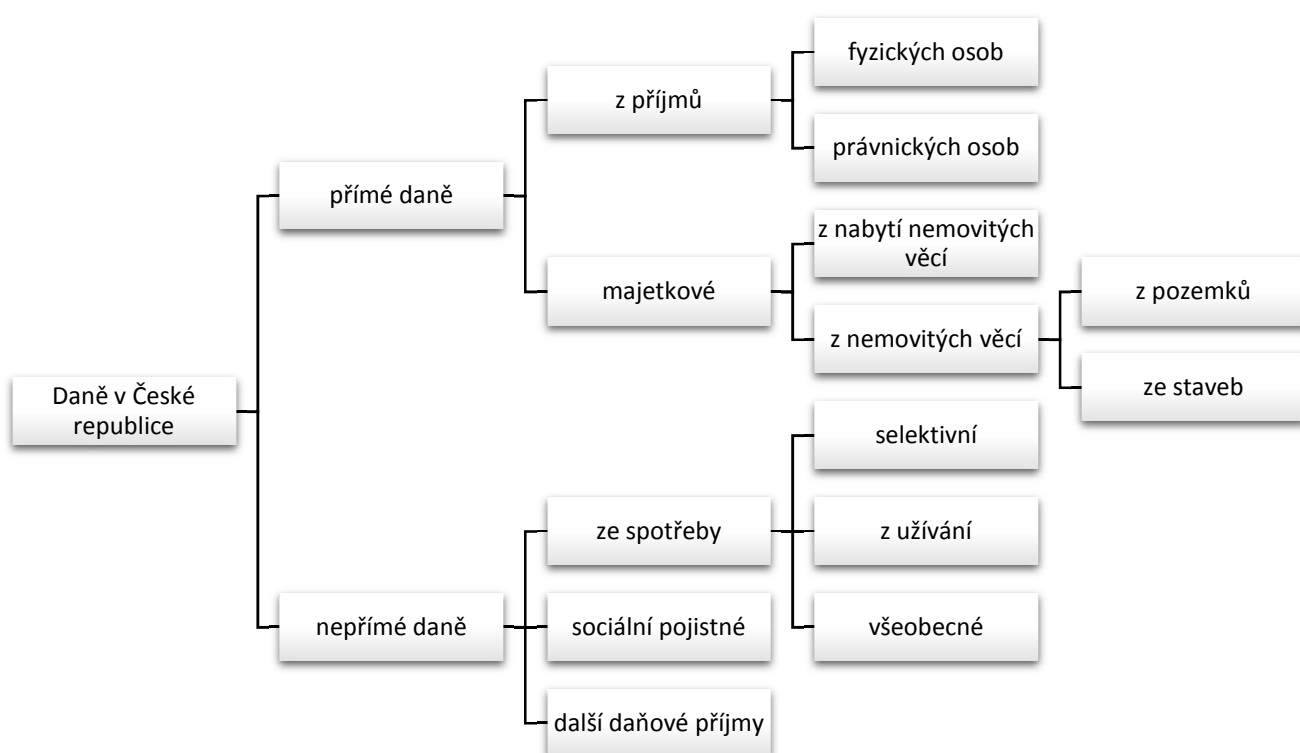
⁹ tamtéž, str. 46.

patrné, že výše podílu se v posledních letech moc neměnila a pohybuje se okolo hranice 10,5 %.

Graf č. 2: Vývoj podílu daně z příjmů fyzických osob na celkových daňových příjmech v ČR
(Zdroj: Vlastní zpracování dle OECD REVENUE STATISTICS. *Revenue Statistics 2014: Country tables, 1965-2012* [online]. 10.12.2014 [cit. 30.3.2015]. Dostupné z: http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/taxation/revenue-statistics-2014/country-tables-1965-2012_rev_stats-2014-6-en-fr#page18)

V České republice se daně dělí, jako ve většině zemí, na přímé a nepřímé daně. Podrobné rozdělení daní je uvedeno v následujícím obrázku.

Obr. č. 2: Dělení daní v České republice
(Zdroj: VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*, str. 56)

2.1 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob a zároveň právnických osob v České republice upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“).

Poplatníci

Poplatníkem je obecně ta osoba, které je její majetek nebo příjem podroben dani¹⁰. Poplatníkem daně z příjmů fyzických osob je každá fyzická osoba a dělí se na dvě skupiny, a to na daňové rezidenty a nerezidenty¹¹. Daňový rezident je fyzická osoba, která má bydliště na území České republiky. Může to být i fyzická osoba, která nemá bydliště na území České republiky, ale obvykle se zdržuje na území České republiky v průběhu kalendářního roku minimálně 183 dní. Daňový rezident podléhá dani z příjmů fyzických osob jak svými příjmy z České republiky, tak i ze zahraničí. Daňovými nerezidenty jsou fyzické osoby, které nesplňují podmínky daňového rezidenta a které se na území České republiky zdržují za účelem studia nebo léčení. Daňoví nerezidenti podléhají dani z příjmů fyzických osob svými příjmy z České republiky¹².

Předmět daně

„Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou

- a) příjmy ze závislé činnosti*
- b) příjmy ze samostatné činnosti*
- c) příjmy z kapitálového majetku*
- d) příjmy z nájmu*
- e) ostatní příjmy“¹³*

¹⁰ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*, str. 14.

¹¹ tamtéž, str. 156.

¹² § 2 odst. 2-4 ZDP.

¹³ § 3 odst. 1 ZDP.

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou veškeré příjmy fyzických osob s výjimkou těch, které předmětem daně nejsou. Jedná se o příjmy peněžní, nepeněžní a to i ty, které byly dosaženy směnou¹⁴. Zákon o daních z příjmů v § 3 odstavci 4 určuje, které příjmy naopak předmětem daně fyzických osob nejsou. Mezi ně patří například příjmy z rozšíření nebo vypořádání společného jmění manželů nebo příjem z vypořádání spoluvlastnictví rozdělením věci podle velikosti spoluvlastnických podílů a mnoho dalších.

Osvobození od daně

Některé příjmy jsou od daně z příjmů fyzických osob osvobozeny. Tyto příjmy jsou uvedeny v § 4 ZDP. Týká se to více než 60 druhů příjmů. Mezi nejdůležitější skupiny osvobozených příjmů patří například bezúplatné příjmy z nabytí dědictví, důchody a sociální transfery, dotace ze státního rozpočtu, stipendia z prostředků vysoké školy, plnění z vyživovací povinnosti, některé příjmy z prodeje majetku, náhrady škody a pojistná plnění s pojistkami, některé výhry atd.

Základ daně

Základem daně z příjmů fyzických osob se rozumí částka, o kterou příjmy z příslušného zdaňovacího období přesahují výdaje poplatníka prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení¹⁵. Základ daně z příjmů fyzických osob se člení do pěti dílčích základů daně, které odpovídají hlavním druhům zdanitelných příjmů. V zákoně o dani z příjmů fyzických osob jsou upraveny v § 6-10.

Jedná se o:

- příjmy ze závislé činnosti,
- příjmy ze samostatné činnosti,
- příjmy z kapitálového majetku,
- příjmy z nájmu a
- ostatní příjmy.

¹⁴ MACHÁČEK, I. *Daň z příjmů fyzických osob 2010: praktická pomůcka k daňové optimalizaci*, str. 7.

¹⁵ MARKOVÁ, H. *Daňové zákony: Úplná znění platná k 1. 1. 2014*, str. 13.

Plynou-li poplatníkovi souběžně příjmy z dvou a více druhů zdanitelných příjmů, základem daně se stává součet těchto dílčích základů daně¹⁶.

Základ daně z příjmů fyzických osob nemůže být nižší než dílčí základ daně ze závislé činnosti. Pokud poplatníkovi vyjde záporný základ daně, daňový poplatník vykáže v daňovém přiznání daňovou ztrátu. Tuto ztrátu si pak může uplatnit jako nestandardní odpočet v pěti následujících zdaňovacích obdobích po období, kdy tato ztráta vznikla¹⁷.

Příjmy ze závislé činnosti

Příjmy ze závislé činnosti upravuje § 6 zákona o dani z příjmů. Mezi tyto příjmy patří zejména příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního poměru. Dále příjmy za práci člena družstva, společníka společnosti s ručením omezeným nebo komanditisty komanditní společnosti. Mezi tyto příjmy patří také odměny likvidátora nebo člena orgánu právnické osoby. Pokud poskytne zaměstnanec svému zaměstnanci motorové vozidlo k pracovním i soukromým účelům, pak se za příjem zaměstnance považuje 1% ze vstupní ceny motorového vozidla za každý i započatý měsíc.

Do příjmů ze závislé činnosti patří také kategorie tzv. funkčních požitků, které zahrnují odměny za výkon voleného nebo jmenovaného představitele státní moci, některých státních orgánů a soudců, výjimkou je plat prezidenta. Dále se za funkční požitek považují například odměny za výkony ve funkcích orgánů obcí, společenstev a zájmových sdruženích, komorách a dalších¹⁸.

Naopak do vyňatých příjmů ze závislé činnosti patří například náhrady cestovních výdajů, hodnota pracovních oděvů a obuvi, náhrady za opotřebení vlastního náradí. Mezi vyňaté příjmy patří zejména ty příjmy, které přímo souvisí s výkonem práce oproti osvobozeným příjmům, což jsou příjmy, které jsou na zaměstnání vázány obecně. Mezi osvobozené příjmy patří například příjmy zaměstnance určené ke vzdělávání a odbornému rozvoji zaměstnance, při tom tento rozvoj musí souviset s předmětem

¹⁶ VANČUROVÁ, A. *Zdanění osobních příjmů*, str. 290.

¹⁷ § 34 odst. 1 ZDP.

¹⁸ § 7 odst. 10 ZDP.

činnosti zaměstnavatele (např. jazykové kurzy). Dále mezi osvobozené příjmy patří stravování a poskytnutí nealkoholických nápojů, přechodné ubytování v podobě nepeněžitého plnění¹⁹.

Dílčím základem daně příjmů ze závislé činnosti jsou příjmy za závislé činnosti navýšené o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které je povinen hradit zaměstnavatel²⁰.

Příjmy ze samostatné činnosti

Příjmy ze samostatné činnosti upravuje § 7 ZDP. Patří sem zejména příjmy plynoucí ze živnostenského podnikání, tedy příjmy, které osoba vykonává vlastním jménem a na vlastní účet a na vlastní odpovědnost. Dále příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti, dále příjmy z nájmu majetku, který patří do obchodního majetku²¹. Také některé druhy příjmů ze samostatné činnosti jsou osvobozeny. Jedná se například o náhrady škody a pojistná plnění a některé dotace z veřejných zdrojů.

Základem daně jsou příjmy ze závislé činnosti snížené o výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Poplatník má také možnost využít paušálních výdajů. V posledních letech se uplatňování paušálních výdajů velmi rozšířilo a v současné době je využívá více než polovina poplatníků. Pokud poplatník využívá paušální výdaje, je povinen evidovat veškeré příjmy, ale naopak povinen není evidovat výdaje. Ty se stanoví stanovenou procentuální výší příjmů poplatníka. Pro různé druhy výdělečných činností je stanovena jiná procentuální část.

- a) 80% u příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, z příjmů živnostenského podnikání řemeslného, nejvýše však ve výši 1 600 000 Kč
- b) 60% u příjmů z živnostenského podnikání, nejvýše však ve výši 1 200 000 Kč
- c) 40% u příjmů z jiné samostatné činnosti, nejvýše však ve výši 800 000 Kč

¹⁹ VANČUROVÁ, A. *Zdanění osobních příjmů*, str. 119, 124.

²⁰ § 6 odst. 12 ZDP.

²¹ § 7 ZDP.

- d) 30% u příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku, nejvýše však ve výši 600 000 Kč

Poplatník má právo si zvolit způsob uplatnění výdajů a tento způsob musí uplatňovat po dobu celého zdaňovacího období²².

Příjmy z kapitálového majetku

Tento druh příjmů upravuje § 8 ZDP. Jedná se o příjmy z podílů na zisku, z podílu na akciových společnostech, na společnostech s ručením omezeným, komanditních společnostech, z členství v družstvech. Dále o příjmy z úroků, výher a jiných výnosů z vkladů na vkladních knížkách, úroky z peněžních prostředků na účtu, který je určen k podnikání a další příjmy.

Příjmy z nájmu

V § 9 ZDP jsou upraveny příjmy z nájmu. Jedná se například o příjmy z nájmu nemovitých věcí nebo bytů, příjmy z nájmu movitých věcí.

Dílním základem daně jsou příjmy z nájmu snížené o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů. Poplatník má také možnost výdaje uplatnit ve výši 30%, ale nejvýše do výše 600 000 Kč. Pokud se poplatník rozhodne uplatnit výdaje tímto způsobem, nelze to později měnit²³.

Ostatní příjmy

Do ostatních příjmů patří příjmy, které nejsou uvedeny v § 6 až 9 ZDP. Patří mezi ně například příjmy z příležitostných nájmu movitých věcí, příjmy ze zemědělské výroby, které nejsou provozovány podnikatelem, výhry v loteriích a sázkách a mnoho dalších. Dílním základem jsou příjmy uvedené v § 10 snížené o prokazatelně vynaložené výdaje.

²² VANČUROVÁ, A. *Zdanění osobních příjmů*, str. 186-188.

²³ § 9 odst. 4 ZDP.

Nezdanitelné části základu daně

Základ daně se může snížit o nezdanitelné části, což jsou prokazatelně vynaložené výdaje. Jejich výše možného odpočtu však může být limitována. Mezi nejčastěji uplatňované odpočty patří:

- úroky z úvěrů na bytové potřeby – maximálně 300 000 Kč na domácnost za kalendářní rok
- bezúplatné plnění poskytnutého pro veřejně prospěšné účely – poplatník si může odečíst minimálně 1 000 Kč nebo 2% základu daně a maximálně 15% základu daně
- příspěvky na penzijní připojištění, na penzijní pojištění a na doplňkové penzijní spoření – maximálně 12 000 Kč
- pojistné na životní pojištění – maximálně 12 000 Kč
- zaplacené členské příspěvky člena odborové organizace – nejvýše 1,5% zdanitelných příjmů nebo maximálně 3 000 Kč
- úhrady na zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání – maximálně 10 000 Kč (osoby se zdravotním postižením 13 000 Kč, osoby s těžším zdravotním postižením 15 000 Kč)²⁴.

Sazba daně

Od vzniku České republiky do roku 2007 byla sazba daně z příjmů fyzických osob progresivní. To se však v roce 2008 změnilo a od tohoto roku má sazba daně lineární charakter. V současné době je sazba daně z příjmů fyzických osob 15%²⁵.

Od roku 2013 je v české legislativě zakotveno solidární zvýšení daně a po výpočtu částky daně před slevami je tedy nutné provést tzv. test na solidární zvýšení daně. Sazba solidární daně je 7% a počítá se z kladného rozdílu dílčích základů daně podle § 6 a § 7 a 48násobkem průměrné mzdy²⁶, tzn. pokud součet příjmů podle § 6 a § 7 bude

²⁴ § 15 ZDP.

²⁵ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*, str. 216.

²⁶ Průměrná měsíční mzda pro rok 2014 je 25 942 Kč.

převyšovat částku 1 245 216 Kč, musí poplatník z tohoto kladného rozdílu zaplatit solidární daň.

Odčitatelné položky

Od základu daně lze odečíst:

- daňová ztráta, která vznikla v předchozím zdaňovacím období a lze ji uplatnit nejdéle v následujících pěti zdaňovacích obdobích po období, kdy tato ztráta vznikla²⁷,
- odpočet výdajů na podporu výzkumu a vývoje.

Mimo daňovou ztrátu a odpočet výdajů na podporu výzkumu a vývoje jsou ostatní odpočty nepřevoditelné a poplatník si tyto odpočty může uplatnit pouze v tom zdaňovacím období, ve kterém k těmto výdajům došlo. Základ daně snížený o nestandardní odpočty se zaokrouhluje na celé stovky dolů a z něj se dále vypočte základní částka daně.

Slevy na dani

Důležitou roli v konstrukci daně tvoří standardní slevy na dani. Slevy na dani lze členit podle různých kritérií a odečítají se od základní částky vypočtené daně. Jednotlivé slevy na dani jsou uvedeny v následující tabulce.

Tab. č. 1: Slevy na dani

DRUH SLEVY	ČÁSTKA
základní	24 840 Kč
na invaliditu poplatníka:	
• na invaliditu 1. a 2. stupně	2 520 Kč
• na invaliditu 3. stupně	5 040 Kč
• držitel průkazky ZTP/P	16 140 Kč
pro studenta	4 020 Kč
slevy na vyživovanou osobu:	
• na manžela(ku)	24 840 Kč
• na nezaopatřené dítě	13 404 Kč

(Zdroj: § 35ba ZDP)

²⁷ § 34 ZDP.

Výpočet daně

V následujících dvou tabulkách jsou znázorněny jednotlivé kroky při výpočtu daňové povinnosti. Nejprve je tedy nutné zjistit samotný základ daně, který získáme součtem dílčích základů daně.

Tab. č. 2: Postup při výpočtu základu daně

příjmy ze závislé činnosti § 6
+ pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem
= dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti
příjmy ze samostatné činnosti § 7
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
= dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti (nebo záporný rozdíl mezi příjmy a výdaji)
příjmy z kapitálového majetku § 8
= dílčí základ daně z příjmů z kapitálového majetku
příjmy z nájmu § 9
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
= dílčí základ daně z příjmů z nájmu (nebo záporný rozdíl mezi příjmy a výdaji)
ostatní příjmy § 10
- výdaje na dosažení příjmů (podle druhu příjmů do výše daného druhu příjmů)
= dílčí základ daně ostatní příjmy

(Zdroj: VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*, str. 163)

Po sečtení jednotlivých dílčích základů daně vznikne samotný základ daně, od kterého si poplatník může odečíst podle § 15 ZDP nezdánitelné části základu daně a podle § 34 ZDP odčitatelné položky. Po odečtení vznikne základ daně po snížení o tyto odpočty, který se dále zaokrouhlí na celé stokoruny dolů. Z této částky se pak pomocí sazby daně vypočítá daň před slevami. Pokud součet příjmů poplatníka ze závislé činnosti a ze samostatné činnosti přesáhne 48násobek průměrné mzdy, tedy částku 1 245 216 Kč, musí si poplatník k dani připočíst ještě solidární zvýšení daně. Od této částky se pak odečtou slevy na dani a vyjde výsledná daň po slevách²⁸. Postup při výpočtu daně z příjmů fyzických osob je uveden v následující tabulce.

²⁸ BRYCHTA I., I. MACHÁČEK a I. PILAŘOVÁ. *Meritum daní z příjmu 2013*, str. 28-30.

Tab. č. 3: Postup výpočtu daně z příjmů fyzických osob

Základ daně
- nestandardní odpochy
= základ daně po snížení (zaokrouhlený na stovky korun dolů)
x sazba daně
= částka daně před slevami
+ solidární zvýšení daně
- standardní slevy
= daň po slevách

(Zdroj: VANČUROVÁ, A. *Zdanění osobních příjmů*, str. 290)

Daňové přiznání

Zdaňovacím obdobím je podle § 16b ZDP pro fyzické osoby kalendářní rok. Daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob je povinna podat každá fyzická osoba, které roční příjmy přesáhnou 15 000 Kč. Daňové přiznání je povinna podat i fyzická osoba, která vykáže daňovou ztrátu. Do daňového přiznání je poplatník povinen uvést veškeré příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob. Naopak do daňového přiznání poplatník neuvádí příjmy osvobozené.

Daňové přiznání je poplatník povinen podat do tří měsíců od uplynutí zdaňovacího období nebo do šesti měsíců od uplynutí zdaňovacího období, pokud daňové přiznání podává za poplatníka daňový poradce nebo advokát, nebo musí mít poplatník účetní závěrku ověřenou auditorem²⁹.

Sociální pojištění

Sociální pojistné je největším zdrojem příjmů státního rozpočtu. Příjmy sociálního pojistného tvoří 44% daňových příjmů státního rozpočtu. Odvody sociálního pojistného povinně odvádí poplatníci, kterým plynou příjmy ze závislé činnosti a příjmy ze samostatné výdělečné činnosti. Plátcí sociálního pojistného jsou tedy zaměstnavatelé, zaměstnanci a osoby samostatně výdělečně činné³⁰.

²⁹ DVOŘÁKOVÁ, V. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2013/2014*, str. 34-36.

³⁰ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*, str. 166.

Systém sociálního pojištění v České republice se skládá z veřejného zdravotního pojištění, nemocenského pojištění, důchodového pojištění a ze státní politiky zaměstnanosti. Platbou veřejného zdravotního pojištění je pojistné na veřejné zdravotní pojištění a tyto platby jsou přerozděleny zdravotním pojišťovnám. Platbou nemocenského pojištění je pojistné na nemocenské pojištění a to pro případ, kdy pojištěnec kvůli nemoci nebo úrazu není schopen vykonávat výdělečnou činnost a tyto dávky mají částečně nahradit ušlé příjmy pojištěnce. Nemocenské pojištění společně s důchodovým pojištěním tvoří tzv. sociální zabezpečení a tyto platby plynou do státního rozpočtu. Dávky důchodového pojištění jsou určeny pro pojištěnce, kteří trvale nebo dlouhodobě nemohou vykonávat své zaměstnání. Jedná se zejména o starobní důchody, invalidní důchody, ale i pozůstalostní důchody. Platbou státní politiky zaměstnanosti jsou příspěvky na státní politiku zaměstnanosti, které jsou následně poskytovány jako podpora v nezaměstnanosti³¹. Sazby pojistného u jednotlivých poplatníků jsou znázorněny v následující tabulce.

Tab. č. 4: Sazby sociálního pojistného

Osoba	Veřejné zdravotní pojištění	Nemocenské pojištění	Důchodové pojištění	Státní politika zaměstnanosti	Celkem
zaměstnanec	4,5%	-	6,5%	-	11%
zaměstnavatel	9%	2,3%	21,5%	1,2%	34%
OSVČ	13,5%	-	28%	1,2%	42,7%

(Zdroj: VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*, str. 167)

³¹ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*, str. 153-155.

3 DAŇOVÝ SYSTÉM ŠVÝCARSKA

Švýcarská konfederace patří rozlohou mezi nejmenší státy Evropy, zato patří mezi nejvyspělejší země světa. Vyznačuje se vysokou životní úrovní, politickou stabilitou a také například vyspělým bankovním systémem. Například město Curych patří mezi nejdůležitější světové obchodní a bankovní velkoměsto. Švýcarsko má celkem čtyři úřední jazyky. Nejrozšířenější je němčina, dále francouzština, italština a rétorománština³². Švýcarská konfederace se člení na 26 kantonů, které mají vysoký stupeň samosprávy s vlastní vládou a parlamentem. V rámci kantonů mohou existovat výrazné rozdíly daňového zatížení. Měnou je švýcarský frank (CHF), který se rovná stovec rappů³³. V řadě mezinárodních hotelů, nákupních střediscích je možno platit i eurem³⁴.

Švýcarsko je od roku 1963 členem rady Evropy, od roku 1992 členem Mezinárodního měnového fondu a Světové banky. Od roku 2002 členem OSN, dále je členem NATO, Evropského sdružení volného obchodu, OECD nebo Mezinárodní obchodní organizace a mnoho dalších. Švýcarsko není členem Evropské unie, ale s členskými státy EU udržují političtí představitelé pravidelný kontakt. Švýcarsko však s EU v devadesátých letech podepsalo několik významných hospodářských smluv. V roce 1999 bylo švýcarským parlamentem schváleno 7 bilaterálních dohod s EU. Jednalo se o smlouvy o vědě a výzkumu, letecké a pozemní dopravě, veřejném obstarávání a o technických překážkách obchodu. V roce 2001 švýcarské obyvatelstvo odmítlo v celostátním referendu zahájení vyjednávání o vstupu Švýcarska do EU³⁵.

Daňový systém Švýcarska se odráží od jeho politického systému a daně se vybírají na třech úrovních, na federální, kantonální a obecní. Tento daňový systém je velmi

³² LÁCHOVÁ L. *Daňové systémy v globálním světě*, str. 158.

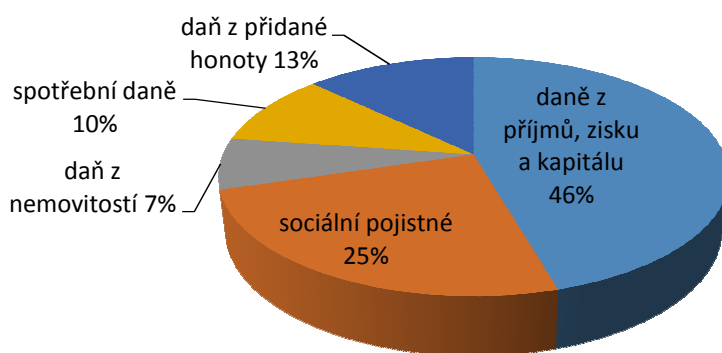
³³ kurz ČNB ke 20.2.2015 1 CH = 25,66 CZK

³⁴ průměrný kurz ČNB ke 20.2.2015, 1 CHF = 0,8901 EUR

³⁵ MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Zahraničně-politická orientace* [online]. 3.9.2012 [cit. 28.1.2015]. Dostupné z: <http://109.205.75.63/evropa/svycarsko/svycarsko-zahranicne-politicka-orientace/3001-svycarsko-zahranicne-politicka-orientace#page>

komplikovaný, jelikož je Švýcarsko rozděleno do 26 kantonů a tvoří jej necelých 2400 obcí. Jednotlivé kantony si mohou stanovit vlastní výši daní, ale nesmí být v rozporu se spolkovou ústavou. Nařízení Federálního parlamentu zajišťuje harmonizaci kantonálního a municipálního zdanění, kde jsou stanovena pravidla pro vymezení předmětu daně, odpočty a slevy. Do výše sazeb daní ale nezasahuje³⁶. I přes daňovou samostatnost jednotlivých kantonů není ve Švýcarsku daňová správa rozdělena pro existující tři úrovně a je svěřena jednotlivým kantonům³⁷.

Typický pro daňový mix je ve Švýcarsku vysoký podíl daní z příjmů a nízký podíl nepřímých daní³⁸.

Graf č. 3: Daňový mix Švýcarska v roce 2014

(Zdroj: Vlastní zpracování dle OECD REVENUE STATISTICS. *Revenue Statistics 2014 – Czech Republic*. [online] 2014 [25.2.2015]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/ctp/tax-policy/revenue-statistics-and-consumption-tax-trends-2014-switzerland.pdf>)

Daně jsou ve Švýcarsku rozděleny stejně jako v České republice na daně přímé a nepřímé. Dělení daní ve Švýcarsku podle jednotlivých úrovní je znázorněno v následující tabulce.

³⁶ LÁCHOVÁ L. *Daňové systémy v globálním světě*, str. 161.

³⁷ tamtéž, str. 163.

³⁸ tamtéž, str. 160.

Tab. č. 5: Přehled dělení daní ve Švýcarsku na jednotlivých úrovních

Daně z příjmů a ostatní přímé daně	Spotřební daň a jiné nepřímé daně
<i>Federální úroveň</i>	
Daň z příjmů fyzických osob	Daň z přidané hodnoty
Daň z příjmů právnických osob	Kolkovné
Srážková daň	Daň z tabáku
Daň z hazardních her	Daň z piva
Daň z nenastoupení vojenské služby	Daň z lihu
	Daň z minerálních olejů
	Daň z automobilu
	Cla – dovozní a vývozní
	Dopravní poplatky
<i>Kantonální úroveň</i>	
Daň z příjmů a majetku fyzických osob	Silniční daň
Daň z hlavy nebo domácnosti	Daň za psa
Daň z příjmů a kapitálu právnických osob	Daň ze zábavných podniků
Dědická a darovací daň	Kantonální kolkovné
Daň z výher v loteriích	Daň z loterií
Daň z kapitálových výnosů	Ostatní
Daň z nemovitosti	
Daň z převodu nemovitostí	
Kantonální daň z hazardu	
<i>Obecní úroveň</i>	
Daň z příjmů a majetku fyzických osob	Daň za psa
Daň z hlavy nebo domácnosti	Daň ze zábavných podniků
Daň z příjmů a kapitálu právnických osob	Ostatní
Dědická a darovací daň	
Daň z výhry v loterii	
Daň z kapitálových výnosů	
Daň z nemovitosti	
Daň z převodu nemovitosti	
Živnostenská daň	

(Zdroj: Eidgenössisches Finanzdepartement EFD. *Die Steuern von Bund, Kantonen und Gemeinden – Ein Kurzbriss über das schweizerische Steuersystem*, Bern, 2015, str. 7)

3.1 Daň z příjmů fyzických osob

3.1.1 Federální úroveň

Daně z příjmů fyzických osob na federální úrovni jsou upraveny spolkovým zákonem ze dne 14. prosince 1990, o Federálních přímých daních (dále jen „DBG“).

Poplatníci

Fyzické osoby jsou rozděleny stejně jako v České republice do dvou skupin, na rezidenty a nerezidenty. Daňový rezident je fyzická osoba, která má na území Švýcarska trvalý pobyt. Rezidentem je ale i osoba, která má na území Švýcarska pobyt dočasný. Za dočasný pobyt je považováno zdržování se na území Švýcarska alespoň 30 dní za účelem ekonomické činnosti, nebo osoba pobývá ve Švýcarsku alespoň 90 dní bez ekonomické činnosti. Rezidenti jsou na federální úrovni poplatníci, kterým dani podléhají veškeré celosvětové příjmy³⁹. Daňovým rezidentem Švýcarska je také osoba, která:

- vlastní podnik ve Švýcarsku,
- má stálou provozovnu ve Švýcarsku,
- vlastní nemovitost ve Švýcarsku nebo
- vlastní pozemky ve Švýcarsku, za účelem dalšího obchodování⁴⁰.

Ostatní poplatníci jsou nerezidenti, kterým dani podléhají pouze příjmy ze zdrojů na území Švýcarska. Ve Švýcarsku je povinné zdanění manželů, kdy se pro daňové účely sčítají příjmy manžela a manželky. Jednotkou zdanění je rodina⁴¹.

Daňová povinnost vzniká poplatníkovi dnem, kdy se poplatník stane daňovým rezidentem a končí smrtí poplatníka nebo odstěhováním se ze Švýcarska. Daňová povinnost poplatníkovi nezaniká dočasným přemístěním do zahraničí⁴².

³⁹ LÁCHOVÁ L. *Daňové systémy v globálním světě*, str. 165.

⁴⁰ § 4 DBG.

⁴¹ LÁCHOVÁ L. *Daňové systémy v globálním světě*, str. 165.

⁴² § 8 DBG.

Předmět daně

Předmětem daně jsou veškeré příjmy ze soukromé sféry i z pracovních poměrů.

Předmětem daně z příjmů fyzických osob ve Švýcarsku jsou obdobné příjmy jako v České republice a jsou také rozděleny do jednotlivých skupin:

- příjmy ze závislé činnosti (§ 17 DBG)
- příjmy ze samostatné činnosti (§ 18 DBG)
- příjmy z movitého majetku (§ 20 DBG)
- příjmy z nemovitého majetku (§ 21 DBG)
- příjmy z důchodů (§ 22 DBG)
- ostatní příjmy (§ 23 DBG)⁴³

Dani dále také podléhá vlastní bydlení poplatníka a pro daňové účely je způsob ocenění stanoveno finančním úřadem příslušného kantonu. Předmětem daně naopak nejsou kapitálové zisky, ale na úrovni kantonů předmětem daně jsou.

Osvobození od daně

Mezi osvobozené příjmy patří například:

- příjmy získané prostřednictvím dědění nebo daru,
- dotace z veřejných nebo soukromých prostředků,
- odškodné za utrpenou fyzickou nebo psychickou bolest,
- platy vojenské a bezpečnostní služby nebo
- výhra v loterii do výše 1000 franků⁴⁴.

Odčitatelné položky

Ve Švýcarsku jsou odčitatelné položky rozděleny do tří skupin. Jedná se o tzv. fyzické odčitatelné položky, všeobecné odčitatelné položky a sociální položky.

⁴³ § 17 DBG.

⁴⁴ § 24 DBG.

1) fyzické odčitatelné položky

Poplatníkům, kterým plynou příjmy ze závislé činnosti, umožňuje zákon odečíst si od hrubé mzdy výdaje související se zaměstnáním. Mezi ně patří například:

- výdaje na dopravu, jak na veřejnou dopravu, tak na nutné použití automobilu
- výdaje na stravu, pokud se zaměstnanec nemůže stravovat doma
- týdenní výdaje zaměstnanců, kteří dojíždějí – ubytování, jídlo, cestovní náhrady
- výdaje na další vzdělávání⁴⁵

2) všeobecné odčitatelné položky

Osoby samostatně výdělečně činné si mohou odečíst například odpisy a opravné položky, příspěvky na penzijní připojištění ve prospěch zaměstnanců, úroky z finančních závazků⁴⁶.

3) sociální odčitatelné položky

Mezi sociální odčitatelné položky patří zejména odčitatelná položka na dítě. Pokud s manželi žije v domácnosti dítě, mohou si od základu daně odečíst 6500 franků za každé nezletilé dítě. Dále je možné si odečíst 6500 franků na člena domácnosti, který má sníženou pracovní schopnost. Manželé si dále mohou odečíst také 2600 franků⁴⁷.

Základ daně

Základ daně se vypočítá sečtením veškerých zdanitelných příjmů, od kterých jsou následně odečteny odčitatelné položky.

Sazba daně

Ve Švýcarsku nelze stanovit pro účely srovnávání průměrnou sazbu daně z důvodu třívrstvého daňového systému. Maximální výše federální daně z příjmů je stanovena na

⁴⁵ LÁCHOVÁ L. *Daňové systémy v globálním světě*, str. 165.

⁴⁶ § 27 DBG.

⁴⁷ § 35 DBG.

11,5%. Daňová správa a Nejvyšší federální soud vytvořily pravidla, která zabraňují dvojímu zdanění v rámci jednotlivých kantonů⁴⁸.

Sazba daně na federální úrovni má ve Švýcarsku progresivní charakter a dělí se do dvou skupin. Jednou skupinou jsou daňové sazby určené pro manželské páry a pro páry žijící v jedné domácnosti společně s vyživovanými dětmi nebo jinou vyživovanou osobou. Do druhé skupiny pak patří poplatníci, kteří žijí v domácnosti sami a pro poplatníky, kteří žijí s vyživovaným dítětem a nepatří do první skupiny.

Daňové přiznání

Zdaňovacím obdobím se pro účely daně z příjmů fyzických osob rozumí kalendářní rok⁴⁹. Každý poplatník je povinen podat daňové přiznání ve stanoveném termínu. Termín pro podání daňového přiznání je vždy do 31. března. Daňoví poplatníci, kteří daňové přiznání podat nemůžou například z důvodu vojenské služby, nemoci nebo jiných vážných důvodů, mohou podat daňové přiznání do 30 dnů po odstranění překážek. To však za předpokladu, že tyto důvody poplatník prokáže⁵⁰.

Poplatníci musí k daňovému přiznání přiložit:

- potvrzení zaměstnavatele o příjmech ze závislé činnosti,
- potvrzení o příjmech z odměn člena představenstva nebo jiného orgánu právnické osoby,
- přehled všech cenných papírů, pohledávek a závazků.

Poplatník, kterému plynou příjmy ze samostatné výdělečné činnosti, musí k daňovému přiznání přiložit účetní závěrku, tedy rozvahu a výkaz zisků a ztrát⁵¹.

Manželé/rodina

Příjmy manželů se pro účely daně z příjmů sčítají bez ohledu na společné jmění manželů. Manželé jsou daněni společně, a to na všech daňových úrovních⁵².

⁴⁸ EYGM Limited. *Worldwide personal tax guide: Income tax, social security and immigration 2013-2014*, str. 1190.

⁴⁹ § 40 DBG.

⁵⁰ § 124 DBG.

⁵¹ § 125 DBG.

Sčítají se i příjmy registrovaných partnerů. Pokud dítě dostává výživné od jednoho z rodičů, započítává se to jako příjem pro rodiče, který má dítě v péči. Má-li ale dítě vlastní příjmy, počítá se výživné do příjmů dítěte⁵³. Manželé jsou společně a nerozdílně odpovědní za celkovou daň. Pokud jeden z manželů není schopen zaplatit celkovou daň za oba manžele, je odpovědný pouze za jeho podíl na celkové dani⁵⁴. Ve Švýcarsku tvoří příjmy a majetek rodiny hospodářskou jednotku jak na federální úrovni, tak i na kantonální i obecní úrovni⁵⁵.

3.1.2 Kantonální úroveň

Daň z příjmů fyzických osob na kantonální úrovni se počítá v podstatě stejným způsobem jako na federální úrovni. Daně z příjmů fyzických osob na kantonální úrovni se řídí jednotlivými zákony všech 26 kantonů a různými obecními předpisy a dále také spolkovým zákonem ze dne 14. prosince 1990 o harmonizaci přímých daní a kantonů a obcí (Sthg). Daně z příjmů fyzických osob na kantonální úrovni je podobná struktuře Federální daně z příjmů. Daň je posuzována každým rokem na základě předloženého daňového priznání. Ve všech kantonech se zjišťují celkové příjmy.

Pro účely kantonální daně jsou zjišťovány veškeré příjmy jak ze závislé činnosti, tak i ze samostatné výdělečné činnosti a dalších příjmů. Stejně jako u federální daně z příjmů fyzických osob se dají u kantonální daně z příjmů uplatnit odpočty. Téměř ve všech kantonech má daň z příjmů fyzických osob progresivní charakter, stejně jako na federální úrovni⁵⁶. Zdaňovacím obdobím je také kalendářní rok. Finanční nezávislost

⁵² EYGM Limited. *Worldwide personal tax guide: Income tax, social security and immigration 2013-2014*, str. 1196.

⁵³ § 9 DBG.

⁵⁴ § 13 DBG.

⁵⁵ Eidgenössisches Finanzdepartement EFD. *Die Steuern von Bund, Kantonen und Gemeinden – Ein Kurzbriss über das schweizerische Steuersystem*, str. 32.

⁵⁶ Eidgenössisches Finanzdepartement EFD. *Die Steuern von Bund, Kantonen und Gemeinden – Ein Kurzbriss über das schweizerische Steuersystem*, str. 21.

každé obce je výsledkem rozdílného daňového zatížení v jednotlivých kantonech a obcích⁵⁷.

3.1.3 Sociální pojištění

Sociální pojištění ve Švýcarsku zahrnuje oblasti pozůstalostního a invalidního pojištění, která jsou založena na třech pilířích. Dále zahrnuje nemocenské pojištění, náhrady příjmů za vojenské a civilní služby stejně jako mateřskou dovolenou, příspěvky na pojištění v nezaměstnanosti a rodinné přídavky. Plátcí sociálního pojištění jsou ve Švýcarsku stejně jako v České republice zaměstnavatelé, zaměstnanci a osoby samostatně výdělečně činné⁵⁸.

Jednotlivé oblasti sociálního zabezpečení jsou financovány z příspěvků zaměstnanců, kteří odvádí příspěvky v podobě srážek ze mzdy, tak i z příspěvků jejich zaměstnavatelů, ale také z daňových příjmů. Děti do 18 let a tzv. mladí dospělí do 25 let hradí snížené pojistné.

Systém sociálního zabezpečení je ve Švýcarsku založen na principu třech pilířů. Do prvního pilíře patří státní opatření (příspěvky na starobní a pozůstalostní důchod), které je nejvýznamnějším odvětvím švýcarského sociálního zabezpečení. Dále do prvního pilíře patří invalidní pojištění, náhradní příjem v průběhu vojenské služby a pojištění v nezaměstnanosti. První pilíř je povinný pro všechny, i pro osoby samostatně výdělečně činné a nezaměstnané. V tabulce níže jsou uvedeny sazby pojistného 1. pilíře pro zaměstnance, zaměstnavatele i pro OSVČ.

Tab. č. 6: Sazby pojistného 1. pilíře

Osoba	AHV	IV	EO	ALV	Celkem
Zaměstnanec	4,2%	0,7%	0,25%	roční plat do 126 000 CHF –	6,25% nebo 5,65%

⁵⁷ tamtéž, str. 30.

⁵⁸ LÁCHOVÁ L. *Daňové systémy v globálním světě*, str. 170.

Zaměstnavatel	4,2%	0,7%	0,25%	1,1% roční plat od 126 001 do 315 000 CHF – 0,5%	6,25% nebo 5,65%
OSVČ	7,8%	1,4%	0,5%	-	9,7%

(Zdroj: Bundesamt für Sozialversicherungen (BSV). *Beiträge an die AHV, die IV, die EO und die ALV* [online]. Bern, 23.1.2014 [cit. 5.4.2015]. Dostupné z: <http://www.bsv.admin.ch/praxis/02504/index.html?lang=de>)

Použité zkratky:

AHV starobní a pozůstalostní pojištění

IV invalidní pojištění

EO pojištění ztráty příjmů

ALV pojištění v nezaměstnanosti

Druhý pilíř zahrnuje pracovní opatření a patří sem tzv. pracovní penzijní připojištění a úrazové pojištění a je povinné pouze pro zaměstnance. Při výpočtu pojistného na pracovní penzijní připojištění se od roční hrubé mzdy odečte koordinační odpočet, který pro rok 2014 činí 24 570 CHF. Z tohoto rozdílu se poté se pomocí procentuální sazby, která závisí na věku pojištěnce, vypočítá celkový roční odvod. Sazby odvodu pracovního penzijního připojištění jsou uvedeny v tabulce níže. Sazba odvodu na úrazové pojištění se liší podle pojišťovny, většinou však bývá sazba do 5% ze mzdy.

Sazby pojistného pracovního penzijního připojištění 2. pilíře:

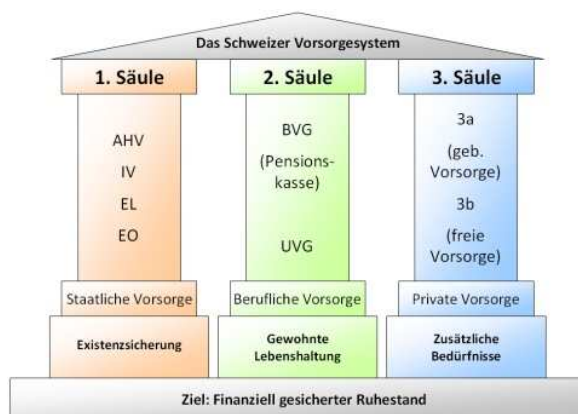
Tab. č. 7: Sazby pojistného pracovního penzijního připojištění

Věk pojištěnce	% odvodu
25 – 34	7%
35 – 44	10%
45 – 55	15%
55 – 65	18%

(Zdroj: Bundesgesetz über die berufliche Alters-, Hinterlassenen- und Invalidenvorsorge (BVG) vom 25. Juni 1982, Art. 16.

Dostupné z: <https://www.admin.ch/opc/de/classified-compilation/19820152/index.html>)

Třetí pilíř obsahuje soukromá opatření, je dobrovolný a představuje individuální spoření⁵⁹. Jednotlivé pilíře jsou znázorněny v následujícím obrázku.

Obr. č. 3: Tři pilíře sociálního pojištění ve Švýcarsku

(Zdroj: Finanzmonitor. *Das Schweizer Vorsorgesystem* [online]. [cit. 38.3.2015]. Dostupné z: <http://www.finanzmonitor.com/wp-content/uploads/2009/11/alter-vorsorge-drei-saulen-schweiz-3.jpg>)

Použité zkratky:

AHV	starobní a pozůstalostní pojištění	EO	pojištění ztráty příjmů
IV	invalidní pojištění	BVG	penzijní připojištění
EL	doplňkové dávky	UVG	úrazové pojištění

3.1.4 Zdravotní pojištění

Zdravotní pojištění je ve Švýcarsku upraveno Federálním zákonem o zdravotním pojištění (Bundesgesetz über die Krankenversicherung – KVG) z 18. března 1994. Tento zákon zaručuje podporu při nemoci, úrazu či mateřství. Každá osoba s bydlištěm ve Švýcarsku se musí do 3 měsíců od narození či přestěhování do Švýcarska pojistit u některé ze švýcarských zdravotních pojišťoven. Výše pojistného není závislá na příjmu pojištěného, ale závisí na výběru pojišťovny a místa bydliště⁶⁰.

⁵⁹ Bundesamt für Socialversicherungen (BSV). *Sinn und Zweck der AHV* [online]. 22.12.2014 [cit. 4.4.2015]. Dostupné z: <http://www.bsv.admin.ch/themen/ahv/00011/01259/index.html?lang=de>.

⁶⁰ Bundesgesetz über die Krankenversicherung (KVG) vom 18. März 1994. Dostupné z: <https://www.admin.ch/opc/de/classified-compilation/19940073/index.html>.

4 ANALYTICKÁ ČÁST

V této části bakalářské práce je poukázáno na odlišnosti ve zdanění příjmů fyzických osob na modelových případech. Za modelové případy byly zvoleny tři různé rodinné stavy a to svobodného poplatníka, manželé bez dětí a manželé s dvěma dětmi. Jelikož je Švýcarsko tvořeno 26 kantony s rozdílnými daňovými zákony, byly vybrány pro porovnání dva kantony, na kterých budou nejvíce patrné odlišnosti ve zdanění. Jako první kanton byl vybrán kanton Bern a to proto, že v něm leží stejnojmenné hlavní město Švýcarska. Jako druhý kanton byl vybrán kanton Schwyz a to proto, že v tomto kantonu jsou jednak odlišné koeficienty zdanění a také jiný způsob výpočtu daně pro manžele.

Při výpočtu jednotlivých daňových povinností bylo vycházeno z průměrných mezd v jednotlivých zemích z roku 2014. Průměrná mzda v České republice pro rok 2014 byla 25 942 Kč⁶¹. Průměrná mzda ve Švýcarsku v roce 2014 činila 6 189 CHF⁶². Pro nejlepší porovnání různorodosti zdanění byly vybrány tři nejběžnější životní situace. Za první modelovou situaci byl zvolen svobodný zaměstnanec, za druhou manželé, kteří jsou oba zaměstnání a mají stejný příjem. Jako třetí modelová situace byl zvolen manželský pár se dvěma dětmi, kterým je do 15 let a manželka je bez zdanitelných příjmů.

Pro upřesnění bylo ještě nutné stanovit jednotlivá pravidla:

- poplatníci si hradí pouze povinné sociální pojištění,
- věk poplatníků je v rozmezí 35 – 44 let,
- muž dojíždí do zaměstnání vlastním automobilem 10 km, tedy denně 20 km,
- žena dojíždí do zaměstnání na kole,
- poplatníci vyznávají římsko-katolickou víru.

⁶¹ Internet info, s.r.o. *Sociální pojištění* [online]. [cit. 19.5.2015]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/dane/socialni-pojisteni/pruvodce/>

⁶² Schweizerische Eidgenossenschaft. Statistic Schweiz: Monatlichen Bruttolohn (Zentralwert, Q1, Q3) nach Wirtschaftsabschnitten [online]. Neuchatel: 2015. [cit. 19.5.2015] Dostupné z: http://www.bfs.admin.ch/bfs/portal/de/index/themen/03/04/blank/key/lohnstruktur/nach_branche.html

4.1 Česká republika

Při výpočtu daňové povinnosti v České republice se nejprve vypočítá z roční hrubé mzdy, tzv. superhrubá mzda vynásobením 134%. Superhrubá mzda tedy zahrnuje roční hrubý příjem poplatníka a částku ročních odvodů zaměstnavatele za zaměstnance, tedy 25% na sociální pojištění a 9% na zdravotní pojištění. Poté se tento základ daně zaokrouhlí na stovky dolů a následně se aplikuje sazba daně, která činí 15%. Ani v jednom z modelových příkladů poplatníci nepřekročili 48násobek průměrné mzdy a proto nejsou podrobeni solidárnímu zvýšení daně. V posledním kroku si poplatníci uplatní jednotlivé slevy na dani. V prvním případě si poplatník může uplatnit pouze základní slevu na poplatníka, která činí 24 840 Kč. V druhé modelové situaci se daní příjem manžela a manželky zvlášť a mohou si také každý uplatnit slevu pouze na poplatníka. Ve třetí modelové situaci si může manžel uplatnit slevu jak na poplatníka, tak i na manželku ve výši 24 840 Kč, jelikož manželka nemá žádné zdanitelné příjmy. Dále si tento poplatník uplatní slevu na dítě, a to 13 404 Kč za každé. V prvních dvou modelových situacích vyjde poplatníkům nedoplatek na dani z příjmů fyzických osob. V poslední modelové situaci vznikl poplatníkovi nárok na daňový bonus.

Zaměstnanec však musí odvádět i příspěvky na sociální pojištění ve výši 6,5% a na zdravotní pojištění 4,5% z hrubé roční mzdy. Po odečtení těchto odvodů od daně po slevách je zjištěna poplatníková čistá roční mzda.

4.1.1 Svobodný poplatník

Tab. č. 8: Postup při výpočtu daňové povinnosti - svobodný, Česká republika

Měsíční hrubá mzda	25 942 Kč
Roční hrubá mzda	311 304 Kč
Základ daně (superhrubá roční mzda)	417 148 Kč
Základ daně po zaokrouhlení	417 100 Kč
Daň (15%)	62 565 Kč
Solidární zvýšení daně (7%)	0 Kč
Daň celkem	62 565 Kč
Slevy na dani	
- poplatník	24 840 Kč
- manželka	0 Kč
- děti	0 Kč
Daň po slevách	37 725 Kč

Sociální pojištění (6,5%)	20 235 Kč
Zdravotní pojištění (4,5%)	14 009 Kč
Odvody celkem	71 969 Kč
Čistá roční mzda	239 335 Kč

(Zdroj: vlastní výpočty)

4.1.2 Manželé bez dětí

Tab. č. 9: Postup při výpočtu daňové povinnosti - manželé, Česká republika

	Manžel	Manželka
Měsíční hrubá mzda	25 942 Kč	25 942 Kč
Roční hrubá mzda	311 304 Kč	311 304 Kč
Základ daně (superhrubá roční mzda)	417 148 Kč	417 148 Kč
Základ daně po zaokrouhlení	417 100 Kč	417 100 Kč
Daň (15%)	62 565 Kč	62 565 Kč
Solidární zvýšení daně (7%)	0 Kč	0 Kč
Daň celkem	62 565 Kč	62 565 Kč
Slevy na dani		
- poplatník	24 840 Kč	24 840 Kč
- manželka	0 Kč	0 Kč
- děti	0 Kč	0 Kč
Daň po slevách	37 725 Kč	37 725 Kč
Daňová povinnost manželů	75 450 Kč	
Sociální pojištění (6,5%)	20 235 Kč	20 235 Kč
Zdravotní pojištění (4,5%)	14 009 Kč	14 009 Kč
Odvody celkem	71 969 Kč	71 969 Kč
Roční čistá mzda	239 335 Kč	239 335 Kč

(Zdroj: vlastní výpočty)

4.1.3 Manželé se dvěma dětmi, manželka bez zdanitelných příjmů

Tab. č. 10: Postup při výpočtu daňové povinnosti - manželé se dvěma dětmi, Česká republika

	Manžel	Manželka
Měsíční hrubá mzda	25 942 Kč	
Roční hrubá mzda	311 304 Kč	
Základ daně (superhrubá roční mzda)	417 148 Kč	
Základ daně po zaokrouhlení	417 100 Kč	
Daň (15%)	62 565 Kč	
Solidární zvýšení daně (7%)	0 Kč	

Daň celkem	62 565 Kč	
Slevy na dani		
- poplatník	24 840 Kč	
- manželka	24 840 Kč	
- děti	26 808 Kč	
Daň po slevách	- 13 923 Kč	
Daňová povinnost manželů	0 Kč	
Daňový bonus	13 923 Kč	
Sociální pojištění (6,5%)	20 235 Kč	
Zdravotní pojištění (4,5%)	14 009 Kč	
Odvody celkem	32 244 Kč	
Roční čistá mzda	279 060 Kč	

(Zdroj: vlastní výpočty)

4.2 Švýcarsko

Prvním krokem pro výpočet daňové povinnosti ve Švýcarsku je výpočet roční čisté mzdy. Jako hrubou měsíční mzdu byla pro modelové příklady zvolena švýcarská průměrná mzda z roku 2014, která činila 6 189 CHF. Průměrná hrubá roční mzda tedy činí 74 268 CHF. Od této částky se dále odečtou odvody na sociální pojištění prvního pilíře, které se skládají z odvodu 4,2% na starobní a pozůstalostní pojištění (AHV), 0,7% na invalidní pojištění (IV), 0,25% na pojištění ztráty příjmů. Dále odvod na pojištění v nezaměstnanosti (ALV) ve výši 1,1%, protože roční hrubá mzda je nižší než 126 000 CHF. Celkem tedy 6,5% na sociální pojištění. Dále se od roční hrubé mzdy odečítá penzijní připojištění (BVG) a úrazové pojištění (UVG). Pro výpočet odvodu penzijního připojištění (BVG) se musí od roční hrubé mzdy odečíst koordinovaný odpočet, který činí 24 570 CHF a z toho rozdílu pak pomocí sazby vypočíst celkový odvod. Poplatník této modelové situace patří do věkové kategorie 35 – 44 let, sazba pojistného tedy činí 10%. Odvod na úrazové pojištění se liší podle zvolené poplatníkovy pojišťovny. Sazba se většinou pohybuje mezi 0% až 5%, proto byl zvolen průměr, tedy 2,5%. Po odečtení těchto odvodů je získána roční čistá mzda, která byla využita ve všech modelových situacích. Výpočty jsou uvedeny v následujících tabulkách.

4.2.1 Výpočet roční čisté mzdy

Tab. č. 11: Výpočet roční čisté mzdy ve Švýcarsku

Měsíční hrubá mzda	6 189 CHF
Roční hrubá mzda	74 268 CHF
Sociální pojištění	
- AHV (starobní a pozůstalostní pojištění) 4,2%	3 119,256 CHF
- IV (invalidní pojištění) 0,7%	519,876 CHF
- EO (pojištění ztráty příjmů) 0,25%	185,67 CHF
- ALV (pojištění v nezaměstnanosti) 1,1%	816,948 CHF
- celkem (6,5%)	4 827,42 CHF
BVG (penzijní připojištění)	4 969,8 CHF
UVG (úrazové pojištění) 2,5%	1 856,7 CHF
Roční čistá mzda	57 972,3 CHF

(Zdroj: Vlastní výpočty)

Výpočet odvodu penzijního připojištění (BVG)

Tab. č. 12: Výpočet odvodu penzijního připojištění (BVG)

Měsíční hrubá mzda	6 189 CHF
Roční hrubá mzda	74 268 CHF
Koordinovaný odpočet	24 570 CHF
Rozdíl	49 698 CHF
Sazba pojistného 10%	4 969,8 CHF

(Zdroj: Vlastní výpočty)

Dalším krokem je výpočet základu daně na kantonální i na federální úrovni. Tyto základy daně se budou lišit z důvodu odlišných částek možných odpočtů. Odpočty se skládají z tzv. fyzických odčitatelných položek, všeobecných odčitatelných položek a sociálních odčitatelných položek. Pro srovnání odlišnosti jednotlivých odpočtů v obou kantonech jsou odpočty uvedeny v následující tabulce.

Tab. č. 13: Odčitatelné položky v obou kantonech

		Kanton Bern	Kanton Schwyz
Fyzické odčitatelné položky			
doprava	automobil	0,70 CHF/km	0,70 CHF/km
	kolo	700 CHF	700 CHF
stravování		3 200 CHF	3 200 CHF
Všeobecné odčitatelné položky			

pojistné	svobodný	2 400 CHF	3 200 CHF
	manželé	4 800 CHF	6 400 CHF
	dítě	700 CHF	400 CHF
Sociální odčitatelné položky			
poplatník		5 200 CHF	3 200 CHF
manželé		5 200 CHF	6 400 CHF
dítě		8 000 CHF	9 000 CHF
oba pracující manželé		2% z celkového příjmu, max. 9 300 CHF	2 100 CHF

(Zdroj: Steuerverwaltung den Kantons Bern. *Wegleitung 2014 zum Ausfüllen der Steuerklärung* [online]. [cit. 26.9.2015]. Dostupné z:

http://www.fin.be.ch/fin/de/index/steuern/ratgeber/publikationen/wegleitungen.assetref/content/dam/documents/FIN/SV/de/Wegleitungen/Aktuelles_Steuerjahr/wl_natuerliche-personen_de.pdf)

Jako první modelová situace byl zvolený svobodný poplatník, žijící v kantonu Bern. Tento poplatník má nárok na odpočet nákladů na dopravu, které zjistíme vynásobením počtu pracovních dní, počtem najetých kilometrů za den a sazbou za kilometr, který má kanton Bern stanoven pro automobily s najetými méně jak 20 000 kilometry, na 0,70 CHF za kilometr. Stejně tak je to na federální úrovni. Dále si poplatník může uplatnit odpočet za stravování, který činí na kantonální i federální úrovni 3 200 CHF⁶³. Mezi všeobecné odčitatelné položky se řadí odpočet pojistného, který se liší pro svobodného poplatníka a pro manžele. Svobodný poplatník si může odečíst 2 400 CHF na kantonální úrovni a 1 700 CHF na federální úrovni. Ze sociálních odčitatelných položek si může poplatník uplatnit pouze odpočet na poplatníka, který činí 5 200 CHF na kantonální úrovni. Na federální úrovni tento odpočet není umožněn. Po odečtení těchto odpočtů od roční čisté mzdy byl zjištěn základ daně na obou úrovních, který se díky odlišným částkám odpočtu liší. Postup je znázorněn v následující tabulce.

4.2.2 Svobodný poplatník

Kanton Bern

Tab. č. 14: Postup při výpočtu základu daně – svobodný, kanton Bern

	Kantonální úroveň	Federální úroveň	poznámka
Roční hrubá mzda	74 268	74 268	

⁶³ Steuerverwaltung den Kantons Bern. *Wegleitung 2014 zum Ausfüllen der Steuerklärung* [online]. [cit. 26.9.2015]. Dostupné z:
http://www.fin.be.ch/fin/de/index/steuern/ratgeber/publikationen/wegleitungen.assetref/content/dam/documents/FIN/SV/de/Wegleitungen/Aktuelles_Steuerjahr/wl_natuerliche-personen_de.pdf.

Pojistné (AHV, IV, EO, ALV, BVG, UVG)	16 295,67	16 295,67	
Roční čistá mzda	57 972,3	57 972,3	
Odpočty			
- fyzické odčitatelné položky			
náklady na dopravu	3 248	3 248	232*0,7*20
náklady na stravu	3 200	3 200	
- všeobecné odčitatelné položky			
pojistné	2 400	1 700	
- sociální odčitatelné položky			
poplatník	5 200	0	
dítě	0	0	
manželé	0	0	
Základ daně	43 924,3	49 824,3	

(Zdroj: vlastní výpočty)

Dalším krokem tedy bude samotný výpočet kantonální, obecní, církevní a federální daně. Každý kanton má zvolené vlastní koeficienty pro výpočet daňové povinnosti a koeficienty kantonu Bern jsou uvedeny v následující tabulce.

Tab. č. 15: Koeficienty zdanění kantonu Bern

	Kantonální daň	Obecní daň	Církevní daň	
			evangelická c.	římsko-katol. c.
Bern	3,06	1,54	0,184	0,207

(Zdroj: Eidgenössisches Finanzdepartement EFD. *Die Steuern von Bund, Kantonen und Gemeinden: Ein Kurzabriss über das schweizerische Steuersystem*. [online]. Bern: 2015, str. 54. [cit. 23.3.2015]. Dostupné z: http://www.wifo.eidgen.ch/documents/Das_Schweizerische_Steuersystem.pdf

Nejprve je však potřeba podle tarifových tabulek zjistit tzv. jednoduchou daň, která se následně vynásobí uvedenými koeficienty. Tarify pro výpočet daně si každý kanton sestavuje samostatně. Některé kantony mají stanoveny dva tarify, tarif pro svobodné a tarif pro manžele. Jiné kantony mají stanoven jeden tarif, podle kterého se řídí svobodní poplatníci, ale také manželé, avšak s odlišným postupem.

V tomto případě je potřeba řídit se tarifovou tabulkou pro svobodné poplatníky, ve které se pomocí vypočteného základu daně nalezne výše tzv. jednoduché daně, která je stanovena pro určité částky. Za každých 100 CHF nad tuto vybranou výši částky je pak dále stanoven koeficient, kterým se převyšující částka vynásobí a připočte k jednoduché

dani. Poté se tato výsledná jednoduchá daň dále násobí koeficienty pro kantonální, obecní a církevní daně.

Obdobně se postupuje při výpočtu federální daně, akorát se vychází z jiného základu daně a také z jiné tarifové tabulky, která je také rozdělena na dva tarify pro svobodné poplatníky a manžele.

Tab. č. 16: Postup při výpočtu celkové daňové povinnosti - svobodný, kanton Bern

Kantonální, obecní a církevní daň	základ daně	43 924,3
Jednoduchá daň	40 000	1 528,35
	dalších 3 924,3 (39,243*4,45)	174,63
Celkem jednoduchá daň		1 702,98
Kantonální daň	1 702,98*3,06	5 211,12
Obecní daň	1 702,98*1,54	2 622,59
Církevní daň	1 702,98*0,207	352,52
Celkem kantonální + obecní + církevní daň		8 186,23
Federální daň	základ daně	49 824,3
Jednoduchá daň	49 000	418,50
	dalších 824,3 (8,243*2,64)	21,76
Celkem federální daň		440,26
<u>CELKOVÁ DAŇOVÁ POVINNOST</u>		<u>8 626,49</u>

(Zdroj: vlastní výpočty)

Kanton Schwyz

Postup při výpočtu roční čisté mzdy je stejný jako v kantonu Bern, roční čistá mzda se tedy neliší. Výpočet se ale dále bude lišit v jednotlivých odpočtech, které jsou v různých kantonech odlišné. Fyzické odčitatelné položky, tedy náklady na dopravu a stravu, jsou stejné jako v kantonu Bern. Odlišná je ale částka pojistného, které je zahrnuto do všeobecných odčitatelných položek. Poplatník si v kantonu Schwyz může odečíst částku 3 200 CHF, což je o 800 CHF více, než v kantonu Bern. Odlišná je i částka sociální odčitatelné položky na poplatníka, která činí 3 200 CHF, to je o 2 000 CHF méně jak v kantonu Bern. Základ daně na kantonální úrovni se tedy díky odlišnosti odpočtů zvýšil o 1 200 CHF, na federální úrovni zůstal stejný.

Tab. č. 17: Postup při výpočtu základu daně - svobodný, kanton Schwyz

	Kantonální úroveň	Federální úroveň	poznámka
Roční hrubá mzda	74 268	74 268	
Pojistné (AHV, IV, EO, ALV, BVG, UVG)	16 295,67	16 295,67	
Roční čistá mzda	57 972,3	57 972,3	
Odpočty			
- fyzické odčitatelné položky			
náklady na dopravu	3 248	3 248	232*0,7*20
náklady na stravu	3 200	3 200	
- všeobecné odčitatelné položky			
pojistné	3 200	1 700	
- sociální odčitatelné položky			
poplatník	3 200	0	
dítě	0	0	
manžele	0	0	
Základ daně	45 124,3	49 824,3	

(Zdroj: vlastní výpočty)

V následující tabulce jsou uvedeny sazby daně kantonu Schwyz, které nejsou uváděny v koeficientech, jako v kantonu Bern, ale v procentech.

Tab. č. 18: Sazby daně kantonu Schwyz

	Kantonální daň	Obecní daň	Církevní daň	
			evangelická c.	římsko-katol. c.
Schwyz	120%	215%	30%	28%

(Zdroj: Eidgenössisches Finanzdepartement EFD. *Die Steuern von Bund, Kantonen und Gemeinden: Ein Kurzabriss über das schweizerische Steuersystem*. [online]. Bern: 2015, str. 54. [cit. 23.3.2015]. Dostupné z: http://www.wifo.e.tg.ch/documents/Das_Schweizerische_Steuersystem.pdf

Dále se opět pomocí tarifových tabulek vypočítá tzv. jednoduchá daň. Tarifové tabulky se opět liší od kantonu Bern. Kanton Schwyz vychází pouze z jedné tarifové tabulky, nemá tedy dva tarify pro svobodné poplatníky a pro manžele. Postup je ale stejný, jako v předchozím příkladu.

Tab. č. 19: Postup při výpočtu celkové daňové povinnosti - svobodný, kanton Schwyz

Kantonální, obecní a církevní daň	základ daně	45 124,3
Jednoduchá daň	36 400	906,50
	dalších 8 724,3 (87,243*3,5)	305,35
Celkem jednoduchá daň		1 211,85
Kantonální daň	1 211,85*120%	1 454,22

Obecní daň	1 211,85*215%	2 605,4775
Církevní daň	1 211,85*28%	339,318
Celkem kantonální + obecní + církevní daň		4 399,02
Federální daň	základ daně	49 824,3
Jednoduchá daň	49 000	418,50
	dalších 824,3 (8,243*2,64)	21,76
Celkem federální daň		440,26
<u>CELKOVÁ DAŇOVÁ POVINNOST</u>		<u>4 839,28</u>

(Zdroj: vlastní výpočty)

4.2.3 Manželé

Za další modelovou situaci pro srovnání jednotlivých zdanění byli zvoleni dva manželé, kteří nemají děti a jsou řadovými zaměstnanci. Pro výpočet byla opět použita průměrná mzda ve Švýcarsku, jako v prvním příkladu.

Kanton Bern

Muž dojíždí do zaměstnání 10 km automobilem a žena jezdí do zaměstnání na kole. Odpočet na dopravu pro muže je stejný jako v minulém příkladu, žena si může odečíst fixní částku 700 CHF na obou úrovních zdanění za dojíždění do zaměstnání na kole. Za stravování mimo domov si mohou oba manželé odečíst fixní částku 3 200 CHF na obou úrovních. Odpočet na pojistné v rámci všeobecných odčitatelných položek činí pro manžele 4 800 CHF na kantonální úrovni a 3 500 CHF na federální úrovni. Do sociálních odčitatelných položek si mohou manželé zahrnout mimo odpočet na poplatníka také odpočet na manžele. A jelikož jsou oba manželé zaměstnání, mají nárok na odpočet ve výši 2% z celkového příjmu manželů, maximálně však 9 300 CHF na kantonální úrovni a na federální úrovni činí odpočet 50% z nižšího příjmu, minimálně 8 100 CHF a maximálně 13 400 CHF.

Tab. č. 20: Postup při výpočtu základu daně - manželé, kanton Bern

		Kantonální úroveň	Federální úroveň	poznámka
Roční hrubá mzda	muž	74 268	74 268	
	žena	74 268	74 268	
	celkem	148 536	148 536	
Pojistné (AHV, IV, EO, ALV, BVG, UVG)	muž	16 295,67	16 295,67	
	žena	16 295,67	16 295,67	

	celkem	32 591,34	32 591,34	
Roční čistá mzda	celkem	115 944,66	115 944,66	
Odpočty				
- fyzické odčitatelné položky				
náklady na dopravu	muž	3 248	3 248	232*0,7*20
	žena	700	700	
náklady na stravu	muž	3 200	3 200	
	žena	3 200	3 200	
- všeobecné odčitatelné položky				
pojistné		4 800	3 500	
- sociální odčitatelné položky				
poplatník		5 200	0	
manžele		5 200	2 600	
dítě		0	0	
oba pracující manželé		2 484,3	13 400	
Základ daně		87 912,36	86 096,66	

(Zdroj: vlastní výpočty)

Dále se opět podle tarifových tabulek zjistí tzv. jednoduchá daň. Kanton Bern má stanoveny dva tarify, proto se v tomto případě použije Tarif 2 pro manžele. Sazby daně jsou stejné jako u svobodného poplatníka, tedy 3,06 pro kantonální daň, 1,54 pro obecní daň a 0,207 pro církevní daň.

Tab. č. 21: Postup při výpočtu celkové daňové povinnosti - manželé, kanton Bern

Kantonální, obecní a církevní daň	základ daně	87 912,36
Jednoduchá daň	82 400	3 010,90
	dalších 5 512,36 (55,1236*4,85)	267,35
Celkem jednoduchá daň		3 278,25
Kantonální daň	3 278,25*3,06	10 031,45
Obecní daň	3 278,25*1,54	5 048,51
Církevní daň	3 278,25*0,207	678,6
Celkem kantonální + obecní + církevní daň		15 758,56
Federální daň	základ daně	86 096,66
Jednoduchá daň	86 000	1 311,0
	dalších 96,66 (0,9666*4)	3,87
Celkem federální daň		1 314,87
<u>CELKOVÁ DAŇOVÁ POVINNOST</u>		<u>17 073,43</u>

(Zdroj: vlastní výpočty)

Kanton Schwyz

Zákon kantonu Schwyz určuje pouze jeden tarif sazby daně, na rozdíl od kantonu Bern. U zdanění manželů využívá tzv. částečného rozdělení (Teilsplitting). Výše fyzických odčitatelných položek od kantonu Bern neliší. Liší se ale výše odpočtu na pojistné, které je v kantonu Schwyz o 1 600 CHF vyšší. Naopak nižší o 2 000 CHF je v kantonu Schwyz odpočet na poplatníka, ale odpočet na manžele je zase o 1 200 CHF vyšší. Odpočet za oba pracující manžele je na kantonální úrovni stanoven fixní částkou 2 100 CHF a na federální úrovni zůstává stejný, tedy 50% z nižšího příjmu, minimálně 8 100 CHF a maximálně 13 400 CHF.

Tab. č. 22: Postup při výpočtu základu daně - manželé, kanton Schwyz

		Kantonální úroveň	Federální úroveň	poznámka
Roční hrubá mzda	muž	74 268	74 268	
	žena	74 268	74 268	
	celkem	148 536	148 536	
Pojistné (AHV, IV, EO, ALV, BVG, UVG)	muž	16 295,67	16 295,67	
	žena	16 295,67	16 295,67	
	celkem	32 591,34	32 591,34	
Roční čistá mzda	celkem	115 944,66	115 944,66	
Odpočty				
- fyzické odčitatelné položky				
náklady na dopravu	muž	3 248	3 248	232*0,7*20
	žena	700	700	
náklady na stravu	muž	3 200	3 200	
	žena	3 200	3 200	
- všeobecné odčitatelné položky				
pojistné		6 400	3 500	
- sociální odčitatelné položky				
poplatník		3 200	0	
manžele		6 400	2 600	
dítě		0	0	
oba pracující manželé		2 100	13 400	
Základ daně		87 494,66	86 096,66	

(Zdroj: vlastní výpočty)

V dalším kroku dochází k výrazné odlišnosti zdanění těchto dvou kantonů. Zatímco kanton Bern má stanovenou tarifovou tabulku pro manžele, kanton Schwyz využívá tzv. částečného rozdělení příjmů manželů. Čistý roční příjem manželů se vydělí dělitelem 1,9, čímž se sníží základ daně téměř o polovinu. Dále se podle stanovené tarifové tabulky stanoví tzv. jednoduchá daň, ze které se dále vypočítá tzv. převažující daňová sazba. Pro výpočet této sazby je potřeba vydělit jednoduchou daň a 1% sníženého základu daně. Touto převažující sazbou daně se pak vynásobí nesnížený roční příjem manželů a následně se tato částka vynásobí sazbami kantonální, obecní a církevní daně.

Tab. č. 23: Postup při výpočtu celkové daňové povinnosti - manželé, kanton Schwyz

Federální, kantonální a církevní daň	základ daně	87 494,66
„Teilsplitting“	$87\,494,66 : 1,9$	46 049,82
Jednoduchá daň	36 400	906,50
	dalších 9 649,82 ($96,4982 \cdot 3,5$)	337,7437
	celkem	1 244,24
Výpočet sazby	$1\,244,24 / 460,4982$	2,702%
Výpočet daně	$87\,494,66 \cdot 2,702\%$	2 364,11
Kantonální daň	$2\,364,11 \cdot 120\%$	2 836,93
Obecní daň	$2\,364,11 \cdot 215\%$	5 082,84
Církevní daň	$2\,364,11 \cdot 28\%$	661,95
Celkem kantonální + obecní + církevní daň		8 581,72
Federální daň	základ daně	86 096,66
Jednoduchá daň	86 000	1 311,0
	dalších 96,66 ($0,9666 \cdot 4$)	3,87
Celkem		1 314,87
<u>CELKOVÁ DAŇOVÁ POVINNOST</u>		<u>9 896,59</u>

(Zdroj: vlastní výpočty)

4.2.4 Manželé se dvěma dětmi

Jako třetí modelovou situaci byli zvoleni manželé se dvěma dětmi. Manžel je zaměstnaný a pobírá průměrnou mzdu, žena je v domácnosti bez zdanitelných příjmů a děti jsou ve věku do 15 let.

V následující tabulce je uveden postup při výpočtu daňové povinnosti v kantonu Bern. Postup při výpočtu roční čisté mzdy je stále stejný, rozdíl bude patrný opět v odpočtech. Ve všeobecných odčitatelných položkách si mohou manželé uplatnit i odpočet na pojistné za děti. Jedná se o 700 CHF za každé dítě na kantonální i federální úrovni. Dále si navíc mohou manželé uplatnit sociální odpočet na děti, který činí na kantonální úrovni 8 000 CHF za každé dítě, celkem tedy 16 000 CHF a na federální úrovni si mohou odečíst 6 500 CHF za každé dítě, celkem tedy 13 000 CHF. Naopak si manželé nemohou uplatnit oproti minulé modelové situaci odpočet na oba pracující manžele, jelikož manželka nemá zdanitelné příjmy.

Kanton Bern

Tab. č. 24: Postup při výpočtu základu daně - manželé se dvěma dětmi, kanton Bern

		Kantonální úroveň	Federální úroveň	poznámka
Roční hrubá mzda	muž	74 268	74 268	
	žena	0	0	
	celkem	74 268	74 268	
Pojistné (AHV, IV, EO, ALV, BVG, UVG)	muž	16 295,67	16 295,67	
	žena	0	0	
	celkem	16 295,67	16 295,67	
Roční čistá mzda	celkem	57 972,33	57 972,33	
Odpočty				
- fyzické odčitatelné položky				
náklady na dopravu	muž	3 248	3 248	232*0,7*20
	žena	0	0	
náklady na stravu	muž	3 200	3 200	
	žena	0	0	
- všeobecné odčitatelné položky				
pojistné		6 200	4 900	
- sociální odčitatelné položky				
poplatník		5 200	0	
manžele		5 200	2 600	
dítě		16 000	13 000	
oba pracující manželé		0	0	
Základ daně		18 924,33	31 024,33	

(Zdroj: vlastní výpočty)

A dále je opět potřeba podle tarifových tabulek kantonu Bern stanovit samotnou daň. Opět se využije Tarif 2, tedy tarif pro manžele. Sazby kantonální, obecní a církevní daně jsou stejné.

Tab. č. 25: Postup při výpočtu celkové daňové povinnosti - manželé se dvěma dětmi, kanton Bern

Federální, kantonální, církevní daň	základ daně	18 924,33
Jednoduchá daň	15 600	367,10
	dalších 3 324,33 ($33,2433 \cdot 3,65$)	121,34
Celkem jednoduchá daň		488,44
Kantonální daň	$488,44 \cdot 3,06$	1 494,63
Obecní daň	$488,44 \cdot 1,54$	752,2
Církevní daň	$488,44 \cdot 0,207$	101,11
Celkem kantonální + obecní + církevní daň		2 347,94
Federální daň	základ daně	31 024,33
Jednoduchá daň	31 000	27,0
	dalších 24,33 ($0,2433 \cdot 1$)	0,24
Celkem federální daň		27,24
<u>CELKOVÁ DAŇOVÁ POVINNOST</u>		<u>2 375,18</u>

(Zdroj: vlastní výpočty)

Kanton Schwyz

Odlišná při výpočtu daňové povinnosti je výše odpočtů na kantonální úrovni na pojistné za manžele, které činí 6 400 CHF, což je o 1 600 CHF více, než v kantonu Bern. Naopak odpočet na pojistné za děti je v kantonu Bern vyšší o 300 CHF než v kantonu Schwyz, kde je tento odpočet ve výši 400 CHF za každé dítě. Liší se i sociální odpočet na dítě, který činí na kantonální úrovni 9 000 CHF za každé dítě. Opět se při výpočtu daně použije tzv. částečné rozdělení příjmů manželů.

Tab. č. 26: Postup při výpočtu základu daně - manželé se dvěma dětmi, kanton Schwyz

		Kantonální úroveň	Federální úroveň	poznámka
Roční hrubá mzda	muž	74 268	74 268	
	žena	0	0	
	celkem	74 268	74 268	
Pojistné (AHV, IV, EO, ALV, BVG, UVG)	muž	16 295,67	16 295,67	
	žena	0	0	

	celkem	16 295,67	16 295,67	
Roční čistá mzda	celkem	57 972,33	57 972,33	
Odpočty				
- fyzické odčitatelné položky				
náklady na dopravu	muž	3 248	3 248	232*0,7*20
	žena	0	0	
náklady na stravu	muž	3 200	3 200	
	žena	0	0	
- všeobecné odčitatelné položky				
pojistné		7 200	4 900	
- sociální odčitatelné položky				
poplatník		3 200	0	
manžele		6 400	2 600	
dítě		18 000	13 000	
oba pracující manželé		0	0	
Základ daně		16 724,33	31 024,33	

(Zdroj: vlastní výpočty)

V následující tabulce je opět znázorněn postup při výpočtu celkové daně, opět s použitím tzv. částečného rozdělení.

Tab. č. 27: Postup při výpočtu celkové daňové povinnosti - manželé se dvěma dětmi, kanton Schwyz

Kantonální, obecní a církevní daň	základ daně	16 724,33
„Teilsplitting“	16 724,33 : 1,9	8 802,28
Jednoduchá daň	7 300	70,75
	dalších 1 502,28 (15,0228*2,0)	30,05
	celkem	100,8
Výpočet sazby	100,8/88,0228	1,145%
Výpočet daně	16 724,33*1,145%	191,49
Kantonální daň	191,49*120%	229,79
Obecní daň	191,49*215%	411,7
Církevní daň	191,49*28%	53,62
Celkem kantonální + obecní + církevní daň		695,11
Federální daň	základ daně	31 024,33
Jednoduchá daň	31 000	27,00
	dalších 24,33 (0,2433*1)	0,2433

Celkem federální daň		27,24
<u>CELKOVÁ DAŇOVÁ POVINNOST</u>		<u>722,35</u>

(Zdroj: vlastní výpočty)

4.3 Výsledky

V následující tabulce jsou znázorněny výsledky pro jednotlivé kantony a jednotlivé modelové situace.

Tab. č. 28: Výsledky jednotlivých modelových situací ve Švýcarsku

Poplatník	Kanton	Základ daně		Celková daňová povinnost
		Kantonální úroveň	Federální úroveň	
Svobodný	Bern	43 924,3	49 824,3	8 626,49
	Schwyz	45 124,3	49 824,3	4 839,28
Manželé	Bern	87 912,36	86 096,66	17 073,43
	Schwyz	87 494,66	86 096,66	9 896,59
Manželé se 2 dětmi	Bern	18 924,33	31 024,33	2 375,18
	Schwyz	16 724,33	31 024,33	722,35

(Zdroj: vlastní zpracování)

Z výsledků jsou patrné rozdíly v celkové daňové povinnosti v rámci kantonálního srovnání. I když jsou základy daně v jednotlivých případech v rámci kantonů přibližně stejné, ve výsledku je celková daňová povinnost značně odlišná, a to i několikanásobně. Výrazně nižší zdanění je v kantonu Schwyz, kdy svobodný poplatník zaplatí téměř o polovinu nižší daň, než svobodný poplatník v kantonu Bern. Manželé v kantonu Schwyz zaplatí o 7 000 CHF méně než v kantonu Bern a manželé se dvěma dětmi dokonce třetinu toho, co manželé se dvěma dětmi v kantonu Bern.

Pro úplné srovnání, tedy i s Českou republikou, jsou nyní uvedeny výpočty míry zdanění v jednotlivých modelových situacích. Míra zdanění je vyjádřena podílem celkové daňové povinnosti a roční hrubé mzdy⁶⁴.

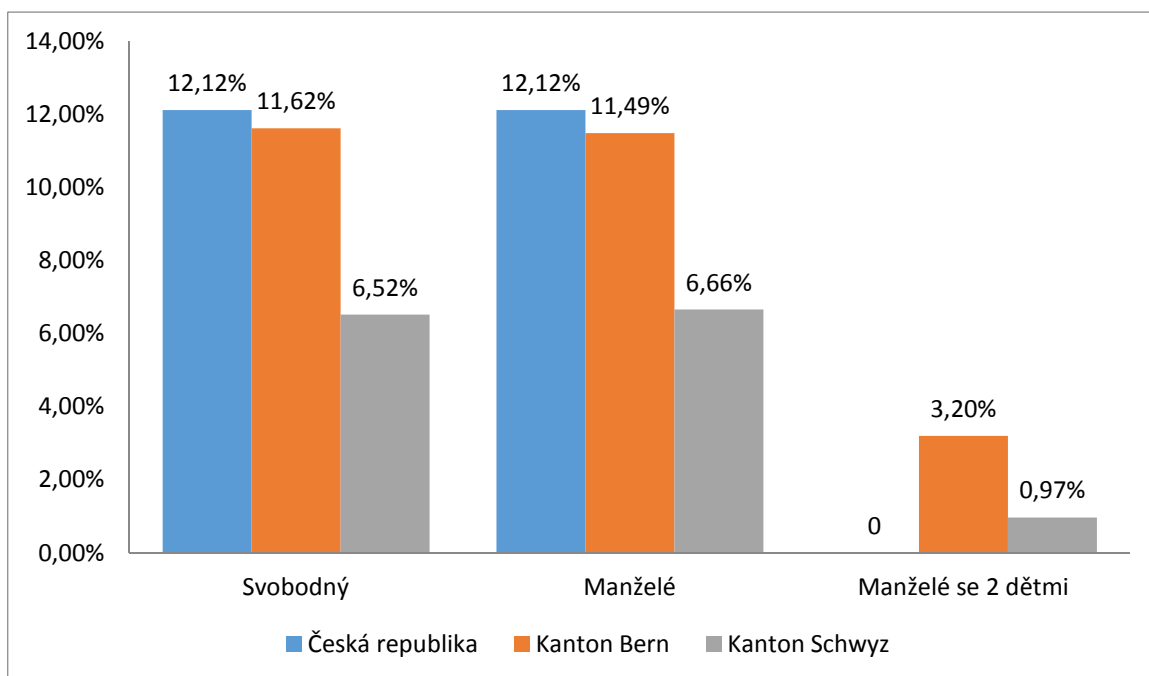
⁶⁴ VANČUROVÁ, A. *Zdanění osobních příjmů*, str. 41.

Tab. č. 29: Srovnání míry zdanění v obou porovnávaných státech

Poplatník	Kanton	Celková daňová povinnost	Hrubá roční mzda	Míra zdanění %
Svobodný	Česká republika	37 725 Kč	311 304 Kč	12,12
	Bern	8 626,49 CHF	74 268 CHF	11,62
	Schwyz	4 839,28 CHF	74 268 CHF	6,52
Manželé	Česká republika	75 450 Kč	622 608 Kč	12,12
	Bern	17 073,43 CHF	148 536 CHF	11,49
	Schwyz	9 896,59 CHF	148 536 CHF	6,66
Manželé se 2 dětmi	Česká republika	0 Kč	311 304 Kč	0
	Bern	2 375,18 CHF	74 268 CHF	3,2
	Schwyz	722,35 CHF	74 268 CHF	0,97

(Zdroj: vlastní zpracování)

V celkovém porovnání je zřejmé, že svobodný poplatník a manželé v České republice a v kantonu Bern mají srovnatelná daňová zatížení. Oproti tomu manželé s dvěma dětmi jsou nejméně zatíženi v České republice, naopak v kantonu Bern nejvíce. V kantonu Schwyz je výrazně nižší míra zdanění, v případě svobodného poplatníka a manželů, než v kantonu Bern a České republice. V případě manželů s dětmi se míra zdanění kantonu Schwyz pohybuje mezi kantonem Bern a Českou republikou. Pro úplnou přehlednost jsou výsledky míry zdanění znázorněny v následujícím grafu.

Graf č. 4: Srovnání míry zdanění v obou porovnávaných státech

(Zdroj: vlastní zpracování)

5 ZHODNOCENÍ

V této kapitole budou navržena opatření, která by mohla napomoci zlepšení zdanění fyzických osob v České republice. Tyto návrhy budou vycházet ze získaných teoretických poznatků, ale i z porovnání modelových příkladů při výpočtu daňové povinnosti jednotlivých fiktivních poplatníků. Daňové systémy České republiky a Švýcarska jsou velmi odlišné a některé prvky švýcarského zdanění fyzických osob by mohly napomoci ke zlepšení zdanění v České republice.

Ve většině zemí Evropské unie lze uplatňovat výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů u příjmů ze závislé činnosti. V České republice nikoli. Jedná se zejména o výdaje spojené s dopravou do zaměstnání, které lze ve většině zemí uplatnit. Švýcarsko, i když není členem Evropské unie, není výjimkou. Ve Švýcarsku si poplatníci mohou odečíst výdaje na dopravu, pokud poplatník při cestě do zaměstnání využívá osobní automobil, motorku nebo dokonce i kolo. Tyto odpočty si mohou uplatnit jak na federální, tak na kantonální úrovni. Odpočty za dopravu na motorce a na kole jsou stanoveny fixní částkou, ale odpočty za dopravu osobním automobilem se odvíjí od počtu najetých kilometrů do zaměstnání a od počtu najetých kilometrů osobního automobilu. Podle mého názoru by zavedení těchto odpočtů v České republice mělo pozitivní dopad. A nejen odpočty na dopravu do zaměstnání vlastními prostředky, ale i veřejnou dopravou. Lidé by pak měli větší motivaci k hledání zaměstnání a byli by ochotni dojíždět do zaměstnání větší vzdálenost, což by vedlo i k poklesu nezaměstnanosti. Dalším zajímavým odpočtem, který si mohou uplatnit poplatníci ve Švýcarsku, je odpočet pro oba pracující manžele. Pokud tedy plynou oběma manželům příjmy ze závislé činnosti, mohou si uplatnit tento odpočet na federální i kantonální úrovni. Tento odpočet ještě více sníží daňovou povinnost manželů, která je už díky společnému zdanění manželů zvýhodněna zařazením do speciální daňové třídy.

Korekční prvky se v obou zemích do jisté míry podobají. Odlišné je ale uspořádání v zákonech o daních z příjmů fyzických osob obou zemí. Zatímco ve švýcarské právní

úpravě jsou korekční prvky přehledně řazeny v jedné kapitole, v českém zákoně jsou korekční prvky mnohdy ukotveny v různých částech zákona. Do budoucna by tedy bylo vhodné poupravit zákon pro jeho větší přehlednost a lepší orientaci poplatníků.

Jedním z dalších prvků švýcarského zdanění fyzických osob, kterým by se mohla Česká republika inspirovat, je stanovení základu daně. V České republice je základem daně příjmů ze závislé činnosti tzv. superhrubá mzda. Jedná se o příjmy poplatníka navýšené o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které je povinen hradit zaměstnavatel. Ve Švýcarsku je základem daně příjem ze závislé činnosti poplatníka snížený o příspěvky na starobní a pozůstalostní pojištění, invalidní pojištění, pojištění ztráty příjmů, pojištění v nezaměstnanosti a všeobecné, fyzické a sociální odčitatelné položky, tedy čistý příjem poplatníka.

Další výhodou zdanění fyzických osob ve Švýcarsku je zvýhodnění pro rodiče samoživitele. Toto zvýhodnění se týká svobodných, rozvedených nebo ovdovělých poplatníků, žijících se dětmi. Například v kantonu Bern jsou tyto poplatníci zařazeni do speciální daňové třídy společně s manželi a mají tak možnost větších daňových úlev a nižší míru zdanění. Legislativa České republiky žádná daňová zvýhodnění pro rodiče samoživitele neumožňuje. Přitom náklady související s výchovou dětí v neúplných rodinách jsou pro rodiče samoživitele značně hůře snesitelné než pro rodiny úplné. I v tomto případě by se mohla Česká republika inspirovat a podpořit tak rodiče samoživitele pomocí daňových úlev.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo srovnání daně z příjmů v České republice a ve Švýcarsku. Dílčím cílem byly návrhy inspirované švýcarským zdaněním fyzických osob ke zlepšení zdanění fyzických osob v České republice na základě získaných poznatků z teoretické i praktické části.

Daňový systém České republiky a Švýcarska jsou velmi odlišné. Nejvýraznějším rozdílem je rozdělení švýcarského daňového systému do tří úrovní (federální, kantonální a obecní). V České republice je jedna úroveň a poplatník tak odvádí stejnou daň, ať žije v jakékoliv části země. Ve Švýcarsku odvádí stejnou daň poplatníci pouze na federální úrovni. Daň z příjmů fyzických osob na kantonální a obecní úrovni závisí na místě bydliště poplatníka. Díky různorodosti právní úpravy daně z příjmů fyzických osob jednotlivých kantonů odvede například poplatník žijící v kantonu Bern jinou daň než poplatník žijící v kantonu Schwyz, což je patrné z modelových příkladů v praktické části bakalářské práce. Výše daně se ale může lišit i u poplatníků žijících ve stejném kantonu, ale v různých obcích, které si mohou také samostatně stanovit výši daňové sazby. Dalším výrazným rozdílem mezi těmito dvěma daňovými systémy je samotný výpočet daně z příjmů. V České republice je základem daně tzv. superhrubá mzda, což je hrubá mzda zaměstnance navýšená o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které odvede zaměstnavatel. Ve Švýcarsku je základem daně hrubý příjem poplatníka snížený o odvody pojistného a o odpočty. Tyto odpočty se také výrazně liší od odpočtů, které si může uplatnit poplatník v České republice. Ve Švýcarsku jsou odpočty rozděleny do tří skupin (všeobecné, fyzické a sociální) a jsou podobné slevám na dani v České republice. Jedná se například o odpočet na poplatníka, manželku či dítě. Ve Švýcarsku si však mohou navíc uplatnit i odpočet na dopravu do zaměstnání, a to i v případě, že jezdí do zaměstnání na kole či motorce. Jednotlivé odpočty jsou na federální úrovni pro všechny poplatníky stejné, liší se pak na kantonální a obecní úrovni. Dalším významným rozdílem je druh sazby daně. Zatímco v České republice je uplatňována lineární sazba daně 15%, ve Švýcarsku je sazba daně progresivní a s narůstajícím

příjmem tedy roste i daňová povinnost. V kantonu Bern se při určení daňové povinnosti navíc vychází ze dvou tarifů. První tarif je určen pro svobodné poplatníky a druhý tarif je určen pro manžele a rodiče samoživitele. Naopak v kantonu Schwyz je určen pouze jeden tarif, ale v případě manželů jsou jejich zdanitelné příjmy děleny 1,9, což poskytuje manželům podstatné snížení celkové daňové povinnosti.

V praktické části bakalářské práce byly na základě teoretických poznatků vypočteny daňové povinnosti fiktivních modelových situací jak v České republice, tak ve dvou kantonech Švýcarska. Za modelové situace byly použity tři životní situace: svobodný poplatník, manželé a manželé se dvěma dětmi. Ve Švýcarsku byly pro komplexnější srovnání vybrány kantony dva - kanton Bern a kanton Schwyz. Kanton Bern z toho důvodu, že v něm leží stejnojmenné hlavní město, a kanton Schwyz pro odlišnosti ve zdanění fyzických osob, a to hlavně ve zdanění manželů a v kantonální a obecní daňové sazbě. Po dosažení výsledků z praktické části a následnému srovnání pomocí míry zdanění je zřejmé, že v kantonu Bern jsou poplatníci zatíženi podobně jako v České republice. V kantonu Schwyz je míra zdanění téměř o polovinu nižší než v kantonu Bern, což dokazuje pravomoc každého švýcarského kantonu stanovit si sazbu daně a tarify pro výpočet tzv. jednoduché daně.

Závěrem je nutné říci, že poplatníci ve Švýcarsku jsou méně daňově zatíženi, než poplatníci v České republice a legislativa České republiky by se mohla v mnohých prvcích švýcarské legislativy upravující daň z příjmů fyzických osob inspirovat.

Seznam použitých zdrojů

Odborné publikace

BRYCHTA I., I. MACHÁČEK a I. PILAŘOVÁ. *Meritum daň z příjmu 2013*. 10. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2013. ISBN 978-80-7357-995-1.

DVOŘÁKOVÁ, V. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2013/2014*. Praha: Linde Praha, 2013. ISBN 978-80-7201-916-8.

KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2010. ISBN 978-80-7357-574-8.

LÁCHOVÁ L. *Daňové systémy v globálním světě*. Praha: ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357-320-1.

MACHÁČEK I., *Daň z příjmů fyzických osob 2010: praktická pomůcka k daňové optimalizaci*. Praha: C.H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-188-8.

MARKOVÁ, H. *Daňové zákony: Úplná znění platná k 1. 1. 2014*. 23. vyd. Praha: GRADA, 2014. 272 s. ISBN 978-80-247-5171-9.

VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*. 12. vydání. Praha: 1. VOX, 2014. ISBN 978-80-87480-23-6.

VANČUROVÁ, A. *Zdanění osobních příjmů*. Praha: Wolters Kluwer, 2013. ISBN 978-80-7478-388-3.

VOLKÁNOVÁ, Z., S. KLAZAR. *Daně, daňová politika a daňová teorie*. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2013. ISBN 978-80-87398-07-2.

Zákony

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ze dne 20. listopadu 1992.

Federální zákon o penzijním, pozůstalostním a invalidním pojištění. Bundesgesetz über die berufliche Alters-, Hinterlassenen- und Invalidenvorsorge (BVG) vom 25. Juni 1982, (Stand am 1.1.2015). 831.40.

Federální zákon o přímých federálních daních. Bundesgesetz über die direkte Bundessteuer (DBG) vom 14. December 1990, (Stand am 1.1.2014). 642.11.

Federální zákon o zdravotním pojištění. Bundesgesetz über die Krankenversicherung (KVG) vom 18. März 1994, (Stand am 1.1.2015). 832.10.

Internetové články

Bundesamt für Socialversicherungen (BSV). *Sinn und Zweck der AHV* [online]. 22.12.2014 [cit. 4.4.2015]. Dostupné z:
<http://www.bsv.admin.ch/themen/ahv/00011/01259/index.html?lang=de>

Bundesamt für Sozialversicherungen (BSV). *Beiträge an die AHV, die IV, die EO und die ALV* [online]. Bern, 23.1.2014 [cit. 5.4.2015]. Dostupné z:
<http://www.bsv.admin.ch/praxis/02504/index.html?lang=de>

Internet info, s.r.o. *Sociální pojištění* [online]. [cit. 19.5.2015]. Dostupné z:
<http://www.mesec.cz/dane/socialni-pojisteni/pruvodce/>

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Zahraničně-politická orientace* [online]. 3.9.2012 [cit. 28.1.2015]. Dostupné z:
<http://109.205.75.63/evropa/svycarsko/svycarsko-zahranicne-politicka-orientace/3001-svycarsko-zahranicne-politicka-orientace#page>

Ostatní internetové zdroje

Eidgenössisches Finanzdepartement EFD. *Die Steuern von Bund, Kantonen und Gemeiden: Ein Kurzaufsatz über das schweizerische Steuersystem*. [online]. Bern: 2015 [cit. 23.3.2015]. Dostupné z:
http://www.wifo.at/documents/Das_Schweizerische_Steuersystem.pdf

EYGM Limited. *Worldwide personal tax guide: Income tax, social security and immigration 2013-2014* [online]. 2013 [cit. 19.4.2015] Score No. DL0818. Dostupné z: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Worldwide_Personal_Tax_Guide_2013-2014/\\$FILE/2013-2014%20Worldwide%20personal%20tax%20guide.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Worldwide_Personal_Tax_Guide_2013-2014/$FILE/2013-2014%20Worldwide%20personal%20tax%20guide.pdf)

Finanzmonitor. *Das Schweizer Vorsorgesystem* [online]. [cit. 38.3.2015]. Dostupné z: <http://www.finanzmonitor.com/wp-content/uploads/2009/11/alter-vorsorge-drei-saulen-schweiz-3.jpg>

Schweizerische Eidgenossenschaft. *Statistic Schweiz: Monatlichen Bruttolohn (Zentralwert, Q1, Q3) nach Wirtschaftsabschnitten* [online]. Neuchatel: 2015 [cit. 19.5.2015]. Dostupné z: http://www.bfs.admin.ch/bfs/portal/de/index/themen/03/04/blank/key/lohnstruktur/nach_branche.html

Steuerverwaltung den Kantons Bern. *Wegleitung 2014 zum Ausfüllen der Steuerklärung* [online]. [cit. 26.9.2015]. Dostupné z: http://www.fin.be.ch/fin/de/index/steuern/ratgeber/publikationen/wegleitungen.assetref/content/dam/documents/FIN/SV/de/Wegleitungen/Aktuelles_Steuerjahr/wl_natuerliche-personen_de.pdf

Seznam použitých zkratek

CHF	švýcarský frank (měnová jednotka)
Kč	koruna česká (měnová jednotka)
EU	Evropská unie
ČR	Česká republika
ZDP	Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
OECD	Organizace pro evropskou koordinaci a rozvoj
NATO	Severoatlantická aliance
OSN	Organizace spojených národů
DBG	Federální zákon o přímých federálních daních, ze dne 14. prosince 1990
Sthg	Spolkový zákon o harmonizaci přímých daní kantonů a obcí, ze dne 14. prosince 1990
KVG	Federální zákon o zdravotním pojištění, ze dne 18. března 1994

Seznam tabulek a grafů

Tab. č. 1: Slevy na dani.....	24
Tab. č. 2: Postup při výpočtu základu daně	25
Tab. č. 3: Postup výpočtu daně z příjmů fyzických osob	26
Tab. č. 4: Sazby sociálního pojistného	27
Tab. č. 5: Přehled dělení daní ve Švýcarsku na jednotlivých úrovních	30
Tab. č. 6: Sazby pojistného 1. pilíře	36
Tab. č. 7: Sazby pojistného pracovního penzijního připojištění.....	37
Tab. č. 8: Postup při výpočtu daňové povinnosti - svobodný, Česká republika.....	40
Tab. č. 9: Postup při výpočtu daňové povinnosti - manželé, Česká republika	41
Tab. č. 10: Postup při výpočtu daňové povinnosti - manželé se dvěma dětmi, Česká republika	41
Tab. č. 11: Výpočet roční čisté mzdy ve Švýcarsku	43
Tab. č. 12: Výpočet odvodu penzijního připojištění (BVG).....	43
Tab. č. 13: Odčitatelné položky v obou kantonech.....	43
Tab. č. 14: Postup při výpočtu základu daně – svobodný, kanton Bern.....	44
Tab. č. 15: Koeficienty zdanění kantonu Bern	45
Tab. č. 16: Postup při výpočtu celkové daňové povinnosti - svobodný, kanton Bern....	46
Tab. č. 17: Postup při výpočtu základu daně - svobodný, kanton Schwyz.....	47
Tab. č. 18: Sazby daně kantonu Schwyz	47
Tab. č. 19: Postup při výpočtu celkové daňové povinnosti - svobodný, kanton Schwyz	47
Tab. č. 20: Postup při výpočtu základu daně - manželé, kanton Bern.....	48
Tab. č. 21: Postup při výpočtu celkové daňové povinnosti - manželé, kanton Bern.....	49
Tab. č. 22: Postup při výpočtu základu daně - manželé, kanton Schwyz	50
Tab. č. 23: Postup při výpočtu celkové daňové povinnosti - manželé, kanton Schwyz ...	51
Tab. č. 24: Postup při výpočtu základu daně - manželé se dvěma dětmi, kanton Bern..	52
Tab. č. 25: Postup při výpočtu celkové daňové povinnosti - manželé se dvěma dětmi, kanton Bern.....	53
Tab. č. 26: Postup při výpočtu základu daně - manželé se dvěma dětmi, kanton Schwyz	53
Tab. č. 27: Postup při výpočtu celkové daňové povinnosti - manželé se dvěma dětmi, kanton Schwyz.....	54

Tab. č. 28: Výsledky jednotlivých modelových situací ve Švýcarsku	55
Tab. č. 29: Srovnání míry zdanění v obou porovnávaných státech	56

Graf č. 1: Daňový mix České republiky v roce 2014	16
Graf č. 2: Vývoj podílu daně z příjmů fyzických osob na celkových daňových příjmech v ČR	17
Graf č. 3: Daňový mix Švýcarska v roce 2014	29
Graf č. 4: Srovnání míry zdanění v obou porovnávaných státech	56

Seznam obrázků

Obr. č. 1: Dělení předmětu zdanění	15
Obr. č. 2: Dělení daní v České republice	17
Obr. č. 3: Tři pilíře sociálního pojištění ve Švýcarsku	38

Seznam příloh

- 1) Mapa kantonů ve Švýcarsku
- 2) Koeficienty zdanění v jednotlivých kantonech
- 3) Odpočty v kantonu Bern
- 4) Tarifové tabulky v kantonu Bern
- 5) Tarifová tabulka v kantonu Schwyz
- 6) Tarifová tabulka pro stanovení federální daně
- 7) Daňové přiznání České republiky
- 8) Daňové přiznání kantonu Schwyz